

Årsredegørelse 2015

Politiets Efterretningstjeneste

Til justitsministeren	1	3.3	PETs orientering af tilsynet.....	20
Forord	3	3.4	Anmodninger om indsigt efter PET-lovens §§ 12 og 13... ..	21
1. Om Politiets Efterretningstjeneste.....	4	3.4.1	Tilsynets behandling af anmodninger	21
2. Tilsynet med Efterretningstjenesterne	6	3.4.2	Antal anmodninger og sagsbehandlingstid.....	21
2.1 Tilsynets opgaver i forhold til PET.....	7	4.	Sletning af oplysninger på oplysningsniveau	22
2.2 Tilsynets adgang til oplysninger i PET	7	4.1	PET-lovens og PET-bekendtgørelsens bestemmelser om behandling, herunder sletning, af oplysninger	22
2.3 Tilsynets reaktionsmuligheder	7	4.2	Tilsynets overvejelser	23
2.4 Tilsynets arbejde og fokusområder i 2015	8	Appendiks	24	
3. Tilsynets kontrol i 2015	10	Retsgrundlag.....	24	
3.1 Egen drift-kontroller	10	1.	Tilvejebringelse af oplysninger	24
3.1.1 Kontrol vedrørende PETs revision	10	1.1	Om indsamling og indhentning af oplysninger, jf. PET-lovens § 3	24
3.1.2 Stikprøvekontroller vedrørende fysiske personer, som PET har konsolideret oplysninge om	11	1.2	Om pligt for andre forvaltningsmyndigheder til at videregive oplysninger til PET, jf. PET-lovens § 4	24
3.1.3 Stikprøvekontrol vedrørende juridiske personer, som PET har konsolideret oplysninger om	12	2.	Intern behandling af oplysninger.....	24
3.1.4 Stikprøvekontrol vedrørende en af PETs særlige databaser	14	2.1	Om intern behandling af oplysninger efter PET-lovens §§ 7 og 8	24
3.1.5 Stikprøvekontrol vedrørende medlemmer af Folketinget.....	15	2.2	Om sletning af oplysninger, jf. PET-lovens § 9, persondatalovens § 5, stk. 5, og PET-bekendtgørelsens §§ 1-3 og § 18	26
3.1.6 Stikprøvekontrol vedrørende materiale, som er klassificeret Yderst Hemmeligt	15	2.3	Om behandlingssikkerhed, jf. persondata- lovens §§ 41 og 42	27
3.1.7 Månedlige stikprøvekontroller vedrørende PETs oprettelse af nye sager og videregivelse af oplysninger om fysiske og juridiske personer... ..	16	2.4	Om intern kontrol, jf. PET-bekendtgørelsens §§ 10 og 11	29
3.1.8 Stikprøvekontrol vedrørende tværgående operationer mellem PET og FE	16	3.	Videregivelse af oplysninger	29
3.1.9 Kontrol vedrørende sager om flypassagerlister... ..	16	3.1	Om videregivelse af oplysninger, jf. PET-lovens § 10	29
3.1.10 Kontrol af udvalgte arbejdsstationer.....	17	4.	Lovlig politisk virksomhed	29
3.1.11 Kontrol vedrørende sikkerhedsforanstaltninger i forbindelse med PETs behandling af personoplysninger	17	4.1	Om lovlig politisk virksomhed, jf. PET-lovens § 11	29
3.1.12 Kontrol af PETs interne kontrol.....	18	5.	Regler om indsigt mv.	30
3.2 Opfølgning på kontroller i 2014	18	5.1	Om indsigt, jf. PET-lovens §§ 12 og 13.....	30
3.2.1 Stikprøvekontroller.....	18			
3.2.2 Tema: sletning eller arkivering	18			

Til justitsministeren

I overensstemmelse med lov om Politiets Efterretningstjeneste (PET) § 22 (lovbekendtgørelse nr. 1600 af 19. december 2014) afgiver Tilsynet med Efterretningstjenesterne hermed årlig redegørelse om sin virksomhed vedrørende PET for 2015. Redegørelsen skal forelægges Folketingets Udvalg vedrørende Efterretningstjenesterne og skal herefter offentliggøres.

København, maj 2016

Ulla Staal
Formand for Tilsynet med Efterretningstjenesterne

Forord

Tilsynet med Efterretningstjenesterne er et særligt uafhængigt kontrolorgan, der blandt andet fører tilsyn med, at Politiets Efterretningstjeneste (PET) behandler oplysninger om fysiske og juridiske personer i overensstemmelse med lovgivningen. Tilsynet blev oprettet ved lov om Politiets Efterretningstjeneste (PET), der trådte i kraft den 1. januar 2014.

Tilsynet har i 2015 gennemført mere omfattende og intensive kontroller med PETs behandling af oplysninger om fysiske og juridiske personer, end tilsynet havde mulighed for i 2014, der var præget af at være året for tilsynets etablering og opbygning. I 2015 har tilsynet således haft mulighed for at fokusere på kontrollerne, herunder optimere metoderne hertil, og gradvist øge ansættelserne til sekretariatet for på denne måde at sikre både kvalitet i oplæringen af de ansatte og en løbende afklaring af de kompetenceprofiler, som tilsynet har behov for.

Sigtet med redegørelsen er at give en general information om karakteren af det tilsyn, der udøves vedrørende tjenesten. Redegørelsen indeholder herunder oplysning om de forhold, som tilsynet i 2015 har valgt særligt at interessere sig for, og om i hvor mange tilfælde tilsynet har fundet, at tjenestens behandling af personoplysninger ikke har været i overensstemmelse med reglerne.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Ulla Staal'.

Ulla Staal
formand

1

Om Politiets Efterretningstjeneste

Politiets Efterretningstjeneste (PET) har overordnet til opgave at forebygge, efterforske og modvirke foretagender og handlinger, der udgør eller vil kunne udgøre en fare for Danmark som et selvstændigt, demokratisk og sikkert samfund. PET skal således gennem sin virksomhed skabe grundlaget for, at trusler af den nævnte karakter kan identificeres og håndteres så tidligt og effektivt som muligt, og som en del af politiet har PET grundlæggende som sit formål at virke ikke alene for den samlede tryghed, sikkerhed, fred og orden i samfundet, men også for den enkeltes tryghed og sikkerhed.

PETs opgave er således i første række at forebygge, efterforske og modvirke forbrydelser mod statens selvstændighed og sikkerhed samt forbrydelser mod statsforfatningen og de øverste statsmyndigheder mv., jf. straffelovens kapitel 12 og 13. PET skal endvidere forebygge, efterforske og modvirke andre alvorlige forbrydelser, der truer den nationale eller internationale samfundsorden, en opgave der navnlig omfatter bande- og netværkskriminalitet, som er kendetegnet ved sin internationale og professionelle karakter, og som begås under anvendelse af vold, trusler og våben i svært tilgængelige miljøer, hvor sikkerhedsniveauet er højt. PET skal herudover blandt andet udarbejde trusselvurderinger, bistå det øvrige politi, være national sikkerhedsmyndighed og rådgive og bistå offentlige myndigheder og private i sikkerhedsspørgsmål samt beskytte personer, organisationer og myndigheder (livvagtstjeneste mv.).

Den 1. januar 2014 trådte lov nr. 604 om Politiets Efterretningstjeneste (PET) i kraft (herefter PET-loven). Et hovedpunkt i loven er at lovregulere PETs opgaver for dermed at skabe klarhed om rammerne for PETs virksomhed, en lov-

regulering af opgaver der i altovervejende grad svarer til de opgaver, som PET hidtil har varetaget. Et andet hovedpunkt er at lovregulere PETs indsamling, indhentning og anden behandling af oplysninger, blandt andet intern behandling af oplysninger, herunder sletning af oplysninger, og videregivelse af oplysninger. Endvidere er med loven oprettet et uafhængigt tilsyn, Tilsynet med Efterretningstjenesterne (herefter tilsynet), der har til opgave at føre tilsyn med, at PETs behandling af oplysninger om fysiske og juridiske personer er i overensstemmelse med lovgivningen. Loven indeholder herudover en regulering af adgangen til indsigt i oplysninger hos PET, der indebærer, at en fysisk eller juridisk person kan anmode tilsynet om at undersøge, om PET uberettiget behandler oplysninger om den pågældende. Tilsynet sikrer, at dette ikke er tilfældet, og giver herefter vedkommende meddelelse herom (den indirekte indsigtsoverordning).

PET er tillige undergivet ekstern kontrol af Justitsministeriet, domstolene, Den Uafhængige Politiklagemyndighed, Folketingets Ombudsmand og Folketingets Udvalg vedrørende Efterretningstjenesterne.

”

PETs opgave er således i første række at forebygge, efterforske og modvirke forbrydelser mod statens selvstændighed og sikkerhed samt forbrydelser mod statsforfatningen og de øverste statsmyndigheder mv., jf. straffelovens kapitel 12 og 13.

I medfør af PET-loven har Justitsministeriet med ikrafttræden den 1. juli 2014 udstedt bekendtgørelse nr. 763 om Politiets Efterretningstjenestes behandling af oplysninger om fysiske og juridiske personer mv. (herefter PET-bekendtgørelsen).

Ved lov nr. 1881 af 29. december 2015 om ændring af lov om Politiets Efterretningstjeneste (PET) og toldloven (Politiets Efterretningstjenestes adgang til oplysninger om flypassagerer i terrrorsager m.v. og SKATs håndtering af oplysninger om flypassagerer i forbindelse med toldkontrol m.v.) er der skabt særskilt hjemmel for SKAT til at modtage og videregive oplysninger om passagerer og besætning på luftfartøjer, som luftfartsselskaberne er i besiddelse af, til PET også i de situationer, hvor SKAT ikke har nogen selvstændig interesse i at få oplysningerne til brug for toldkontrol. Loven, der skaber lovgrundlag for at reetablere et tidligere samarbejde mellem SKAT og PET, træder i kraft efter justitsministerens bestemmelse herom. Da lovændringen ikke er trådt i kraft i 2015, vil den ikke blive nærmere omtalt i denne årsredøgørelse.

2

Tilsynet med Efterretningstjenesterne

Tilsynet er oprettet ved PET-loven, der - ligesom lov om Forsvarets Efterretningstjeneste (FE) (herefter FE-loven) - trådte i kraft den 1. januar 2014. Tilsynet er et særligt uafhængigt kontrolorgan, der fører tilsyn med, at PET behandler oplysninger om fysiske og juridiske personer i overensstemmelse med lovgivningen, og at FE behandler oplysninger om i Danmark hjemmehørende fysiske og juridiske personer i overensstemmelse med lovgivningen. Efter ikrafttrædelsen den 1. juli 2014 af lov om Center for Cybersikkerhed (herefter CFCS-loven) har tilsynet tillige ført kontrol med, at Center for Cybersikkerhed (CFCS) behandler oplysninger om fysiske personer i overensstemmelse med denne lovgivning. Tilsynet udøver sine funktioner i fuld uafhængighed og er således ikke undergivet tjenestebefalinger fra Justitsministeriet eller andre administrative myndigheder med hensyn til udøvelsen af sin virksomhed.

Tilsynet består af fem medlemmer, der er udpeget af justitsministeren efter forhandling med forsvarsministeren. Formanden, der skal være landsdommer, er udpeget efter indstilling fra præsidenterne for Østre Landsret og Vestre Landsret, mens de øvrige medlemmer er udpeget efter drøftelser med Folketingets Udvalg vedrørende Efterretningstjenesterne.

Medlemmerne er:

- ▶ landsdommer Ulla Staal, Østre Landsret (formand)
- ▶ advokat Pernille Backhausen, Sirius Advokater
- ▶ direktør Adam Wolf, Danske Regioner
- ▶ professor Jørgen Grønnegård Christensen, Aarhus Universitet
- ▶ bestyrelsesformand Erik Jacobsen, Roskilde Universitet

Med henblik på at sikre kontinuitet i tilsynets arbejde er landsdommer Ulla Staal, advokat Pernille Backhausen og

direktør Adam Wolf udpeget for en periode på fire år, mens professor Jørgen Grønnegård Christensen og bestyrelsesformand Erik Jacobsen (udpeget oktober 2014) blev udpeget for en periode på to år. Samtlige medlemmer har mulighed for genbeskikkelse for yderligere fire år, og i oktober 2015 blev Jørgen Grønnegård Christensen genbeskikkelse for yderligere fire år.

Tilsynet bistås af et sekretariat, der alene er undergivet tilsynets instruktion. Tilsynet bestemmer selv, hvem der skal ansættes til sekretariatet, herunder hvilken uddannelsesmæssig baggrund og øvrige kvalifikationer, de pågældende skal have. Ved udgangen af 2015 bestod sekretariatet af en juridisk sekretariatschef, der varetager den daglige ledelse af sekretariatet, en cand.scient.pol., to jurister, en it-konsulent og en kontorfunktionær.

Tilsynet afgør selv intensiteten af sin kontrol, herunder i hvilket omfang kontrollen skal være fuldstændig eller stikprøvevis, hvilke sagsområder der særskilt skal prioriteres, og i hvilket omfang tilsynet vil tage sager op af egen drift.

forudsat, at tilsynet som led i sine egen drift-undersøgelser blandt andet foretager inspektionsbesøg hos PET, og at antallet af disse besøg er i størrelsesordenen 4-6 om året.

Efter anmodning fra en fysisk eller juridisk person undersøger tilsynet tillige, om PET uberettiget behandler oplysninger om den pågældende. Tilsynet sikrer, at dette ikke er tilfældet, og giver herefter den pågældende meddelelse herom (*den indirekte indsigtssordning*). Af forarbejderne til loven fremgår, at det af tilsynets meddelelse alene skal kunne udledes, at der ikke uberettiget behandles oplysninger om den pågældende. Det skal således ikke fremgå eller kunne udledes, om der ikke behandles eller har været behandlet oplysninger, om der tidligere uberettiget har været behandlet oplysninger, eller om der berettiget behandles oplysninger.

2.1 Tilsynets opgaver i forhold til PET

Ifølge PET-loven skal tilsynet efter klage eller af egen drift påse, at PET behandler oplysninger om fysiske og juridiske personer i overensstemmelse med de nærmere bestemmelser herom i PET-loven og i regler udstedt i medfør heraf. Tilsynet skal påse, at tjenesten overholder lovens regler om:

- ▶ tilvejebringelse af oplysninger, herunder indsamling og indhentning,
- ▶ intern behandling af oplysninger, herunder frister for sletning af oplysninger,
- ▶ videregivelse af oplysninger, herunder til FE og til andre danske forvaltningsmyndigheder, private, udenlandske myndigheder og internationale organisationer, og
- ▶ forbud mod at behandle oplysninger om her i landet hjemmehørende fysiske personer alene på baggrund af de pågældendes lovlige politiske virksomhed.

Tilsynets opgave er at føre legalitetskontrol med, at PET behandler oplysninger om fysiske og juridiske personer i overensstemmelse med lovgivningen. Tilsynet skal således ikke påse, om PET udfører sine opgaver på en hensigtsmæssig måde, herunder hvorledes tjenesten prioriterer sine operative og efterforskningsmæssige ressourcer, da dette beror på en politifaglig vurdering.

Tilsynet afgør selv intensiteten af sin kontrol, herunder i hvilket omfang kontrollen skal være fuldstændig eller stikprøvevis, hvilke sagsområder der særskilt skal prioriteres, og i hvilket omfang tilsynet vil tage sager op af egen drift. Der er ikke givet nærmere retningslinjer for tilsynets udførelse af sin kontrol, udover at det i lovens forarbejder er

2.2 Tilsynets adgang til oplysninger i PET

Tilsynet kan hos PET kræve enhver oplysning og alt materiale, der er af betydning for tilsynets virksomhed, og tilsynet har til enhver tid adgang til alle lokaler, hvorfra der er adgang til de oplysninger som behandles, eller hvor tekniske hjælpemidler anvendes. Tilsynet kan endvidere afkræve PET skriftlige udtalelser om faktiske og retlige forhold af betydning for tilsynets kontrolvirksomhed, ligesom tilsynet kan anmode om, at en repræsentant for PET er til stede med henblik på at redegøre for de behandlede sager.

PET har stillet et lokale til rådighed for tilsynet, hvorfra tilsynet på egen hånd kan foretage søgninger i tjenestens it-systemer.

2.3 Tilsynets reaktionsmuligheder

Som led i *den indirekte indsigtssordning*, ifølge hvilken tilsynet som nævnt efter anmodning fra en fysisk eller juridisk person undersøger, om PET uberettiget behandler oplysninger om den pågældende, kan tilsynet pålægge PET at slette oplysninger, som tjenesten efter tilsynets opfattelse behandler med urette. Bortset herfra har tilsynet ikke kompetence til at påbyde tjenesten bestemte foranstaltninger i forhold til behandling af oplysninger.

Tilsynet kan derimod afgive udtalelser over for PET, hvori tilsynet blandt andet kan tilkendegive sin opfattelse af, om tjenesten overholder reglerne om behandling af oplysninger. Hvis PET undtagelsesvis måtte beslutte ikke at følge en

henstilling i en udtalelse fra tilsynet, skal PET underrette tilsynet herom og straks forelægge sagen for justitsministeren til afgørelse. Såfremt justitsministeren undtagelsesvis måtte beslutte ikke at følge henstillingen fra tilsynet, skal regeringen orientere Folketingets Udvalg vedrørende Efterretningstjenesterne herom.

Tilsynet skal underrette justitsministeren om forhold, som ministeren efter tilsynets opfattelse bør have kendskab til.

Tilsynet afgiver en årlig redegørelse om sin virksomhed til justitsministeren. Redegørelsen, der offentliggøres, giver en generel information om karakteren af det tilsyn, der udøves med PET. Det fremgår således af forarbejderne til loven, at sigtet med den årlige redegørelse er at give en generel information om karakteren af det tilsyn, der udøves med tjenesten, herunder en generel beskrivelse af hvilke forhold tilsynet måtte have valgt særligt at interessere sig for. Tilsynet vil også kunne medtage oplysninger om, i hvor mange tilfælde tilsynet har fundet, at efterretningstjenestens behandling af personoplysninger ikke har været i overensstemmelse med reglerne, herunder i hvor mange tilfælde tilsynet som led i den indirekte indsigtssordning har pålagt tjenesten at slette oplysninger.

Tilsynet afgav sin første årlige redegørelse om sin virksomhed til justitsministeren i april 2015. Redegørelsen blev forelagt Folketingets Udvalg vedrørende Efterretningstjenesterne og blev herefter offentliggjort i maj 2015.

2.4 Tilsynets arbejde og fokusområder i 2015

Tilsynet har i 2015 gennemført mere omfattende og intensive kontroller med PETs behandling af oplysninger om fysiske og juridiske personer, end tilsynet havde mulighed for i 2014, der var året for tilsynets etablering og opbygning.

PET-loven forudsætter som nævnt, at tilsynet som led i sin kontrol foretager 4-6 årlige inspektionsbesøg hos tjenesten. Tilsynet har tilrettelagt sine inspektioner således, at tilsynets sekretariat i gennemsnit har tilbragt tre dage om ugen hos PET, hvor sekretariatet har foretaget kontroller, navnlig stikprøvekontroller, og afholdt møder med tjenestens personale til afklaring af spørgsmål mv. Resultatet af kontrollerne er forelagt tilsynet på månedlige møder, hvor det blandt andet er besluttet, om konkrete oplysninger har givet anledning til yderligere spørgsmål til PET. I løbet af året har tilsynet endvidere deltaget i flere møder med

tjenesten, hvor typisk emner, som på forhånd var fastlagt af tilsynet, blev drøftet. Det drejede sig både om emner af konkret karakter affødt af de udførte kontroller og om emner af mere generel karakter. Tilsynets kontrol med PETs behandling af oplysninger om fysiske og juridiske personer i 2015 lever således op til PET-lovens forudsætninger om inspektionsbesøg hos tjenesten.

Også i 2015 har tilsynet prioriteret stikprøvekontroller med fokus på PETs overholdelse af reglerne om tilvejebringelse af oplysninger, om intern behandling af oplysninger, herunder slettefrister og journaliseringspligt, om videregivelse af oplysninger og om lovlig politisk virksomhed. Tilsynet har herudover prioriteret kontrol af PETs it- og informationsikkerhed. Tilsynets valg af kontrolområder har navnlig været baseret på en vurdering af, hvilke områder der særligt måtte forventes at kunne give problemer, ligesom valg af metode har været tilpasset de enkelte kontrolområder. Om den nærmere gennemgang af kontrollerne på fokusområderne henvises til afsnit 3.1.

Tilsynet har i 2015 fortsat sit samarbejde med it-konsulentvirksomheden, som i 2014 gennemgik og verificerede relevante dele af PETs it-landskab og bistod tilsynet med at optimere diverse kontroller. I årets løb har konsulentvirksomheden navnlig ajourført beskrivelsen af PETs it-landskab, gennemgået og verificeret andre svært tilgængelige dele heraf samt bistået tilsynet med kontrol af arbejdsstationer i tjenesten.

I begyndelsen af året ansatte tilsynet en it-konsulent til sekretariatet, som har bidraget væsentligt til optimering af diverse kontroller. Som led i tilsynets løbende arbejde med at kvalitetssikre og forbedre metoder til kontrol, har tilsynet blandt andet været i dialog med Rigsrevisionen om planlægning og udmøntning af kontroller og inspektioner, ligesom tilsynet har indledt et samarbejde med en revisions- og konsulentvirksomhed for at øge tilsynets indsigt i revisionsmetodik, risikovurdering og testmodeller.

Tilsynet har i 2015 udbygget kontakten med udenlandske kontrolorganer, der på forskellig vis fører kontrol med deres respektive landes efterretningstjenester, for på denne måde at indhente erfaringer fra internationalt regi. Tilsynet har herunder deltaget i en nordisk konference for tilsyn med efterretningstjenester, der blev afholdt i Stockholm, ligesom tilsynet i øvrigt har været i dialog om generelle emner af relevans for sin virksomhed med tilsvarende kontrolorganer i Belgien, Holland, Norge, Schweiz og Sverige.

An aerial photograph showing a multi-lane road with several cars driving on it. The road curves to the right and is bordered by lush green trees and vegetation. To the right of the road, a river flows, its surface reflecting the sky. The overall scene is a scenic view of a road and a river in a natural setting.

”

Tilsynet har i 2015 gennemført mere omfattende og intensive kontroller med PETs behandling af oplysninger om fysiske og juridiske personer, end tilsynet havde mulighed for i 2014, der var året for tilsynets etablering og opbygning.

3

Tilsynets kontrol i 2015

3.1 Egen drift-kontroller

Med henblik på kontrol af PETs overholdelse af reglerne om

- ▶ indsamling og indhentning af oplysninger, jf. PET-lovens §§ 3 og 4,
- ▶ intern behandling af oplysninger, herunder slettefrister og journaliseringspligt, jf. PET-lovens §§ 7-9, persondatalovens § 5, stk. 5, og PET-bekendtgørelsens §§ 1-3, samt informationssikkerhed, jf. persondatalovens §§ 41-42,
- ▶ videregivelse af oplysninger, jf. PET-lovens § 10, og
- ▶ lovlig politisk virksomhed, jf. PET-lovens § 11,

har tilsynet i 2015 foretaget

- ▶ kontrol vedrørende PETs revision (3.1.1),
- ▶ stikprøvekontroller vedrørende fysiske personer, som PET har konsolideret oplysninger om (3.1.2),
- ▶ stikprøvekontrol vedrørende juridiske personer, som PET har konsolideret oplysninger om (3.1.3),
- ▶ stikprøvekontrol vedrørende en af PETs særlige databaser (3.1.4),
- ▶ stikprøvekontrol vedrørende medlemmer af Folketinget (3.1.5),
- ▶ stikprøvekontrol vedrørende materiale klassificeret Yderst Hemmeligt (3.1.6),
- ▶ månedlige stikprøvekontroller vedrørende PETs oprettelse af nye sager og videregivelse af personoplysninger (3.1.7),
- ▶ stikprøvekontrol vedrørende tværgående operationer mellem PET og FE (3.1.8),
- ▶ kontrol vedrørende sager om flypassagerlister (3.1.9),
- ▶ kontrol af udvalgte arbejdsstationer (3.1.10),

- ▶ kontrol vedrørende sikkerhedsforanstaltninger i forbindelse med PETs behandling af personoplysninger (3.1.11), og
- ▶ kontrol vedrørende PETs interne kontrol (3.1.12).

3.1.1 Kontrol vedrørende PETs revision

Tilsynet udtalte i sin årsredegørelse vedrørende PET for 2014 blandt andet, at PET generelt syntes at have vanskeligheder med at iagttage lovgivningens krav om, at personoplysninger skal slettes, når den overordnede slettefrist herfor er overskredet, eller når oplysningerne ikke længere er nødvendige for varetagelsen af tjenestens opgaver. Her til kom, at der på fællesdrev blev behandlet et betydeligt antal personoplysninger, selvom disse ikke som foreskrevet var lagret i tjenestens journalsystem eller i en særlig database.

Tilsynet var opmærksom på, at PET havde haft en betydelig opgave med at implementere PET-lovgivningen, og at den samlede it-understøttelse af PET-loven forudsatte en række tilpasninger af PETs eksisterende it-plattform, som af tekniske grunde var blevet forsinket. Tilsynet tilkendegav imidlertid, at det var afgørende for såvel PETs overholdelse af PET-lovgivningen som for tilsynets reelle muligheder for at føre kontrol hermed, at PET fremskyndte revisionsprocessen og hurtigst muligt fik denne tilendebragt.

I 2015 har tilsynet og PET løbende drøftet status på tjenestens revisionsproces, og en række af tilsynets kontroller i 2015 har haft til formål at afdække fremgangen heri. I en skriftlig underretning til tilsynet om status på tjenestens revisionsproces fra november 2015 oplyste PET herom blandt andet:

- ▶ PET har gennemført en revision af tjenestens journal-system med henblik på at fastslå, hvilke sager der skal slettes efter PET-bekendtgørelsens § 1, stk. 2, (10 år efter sagens oprettelse), hvilke der skal bevares i henhold til bekendtgørelsens § 1, stk. 4, og hvilke der endnu ikke er slettepligtige i henhold til PET-lovens § 9, stk. 1. PET har på denne baggrund foretaget "logisk sletning" af et meget betydeligt antal sager – det vil sige it-mæssigt adskilt behandlingen af oplysninger i disse sager fra tjenestens øvrige oplysninger, således at alene medarbejdere med særlig autorisation har adgang hertil.
- ▶ PET har igangsat en fuldstændig revisionsproces af tjenestens særlige databaser, jf. PET-bekendtgørelsens § 2, som forventes afsluttet i 2016.
- ▶ PET har gennemført en oprydning på tjenestens afdelingsdrev og det centrale interne fællesdrev, som tilsynet foretog kontrol af i 2014. Tjenesten er dog opmærksom på, at oprydningen af tjenestens afdelingsdrev ikke alle steder er gennemført i overensstemmelse med retningslinjerne, hvorfor tjenesten i 2016 vil rette op herpå og fortsætte indsatsen for at sikre korrekt lagring af personoplysninger.
- ▶ PET har udsat igangsætning af såkaldt "styret dynamisk revision" – det vil sige en it-understøttet revision med henblik på løbende at slette oplysninger, som ikke længere er nødvendige for varetagelsen af tjenestens opgaver – indtil Justitsministeriet har afklaret spørgsmålet om PETs pligt til at slette oplysninger på oplysningsniveau, jf. afsnit 4.

Tilsynets stikprøvekontrol vedrørende danske statsborgere, som PET har påbegyndt konsolidering af oplysninger om for mere end 10 år siden, jf. afsnit 3.1.2, viste således sammenlignet med den tilsvarende kontrol i 2014, at PET har gennemført en omfattende revision af sager i tjenestens centrale journalsystem.

Tilsynet vurderer, at den gennemførte revision af et meget betydeligt antal sager i tjenestens centrale journalsystem og den fortsatte løbende revision heraf indebærer, at PET generelt set overholder de overordnede slettefrister i PET-lovens § 9, stk. 1, og PET-bekendtgørelsens § 1, stk. 2. Efter forventet afslutning i 2016 af revisionen af tjenestens særlige databaser og med den fortsatte løbende revision heraf imødeser tilsynet tilsvarende, at tjenesten generelt vil overholde de overordnede frister for sletning af oplysninger i tjenestens særlige databaser, jf. PET-bekendtgørelsens § 2, stk. 2. Tilsynet finder det dog vigtigt, at PET fortsætter den igang-

værende revisionsproces vedrørende oprydning af it-drev og fremskynder udarbejdelsen af en vejledning vedrørende brug af tjenestens transitsystemer, jf. afsnit 3.1.10.

Tilsynet finder endvidere, at PET snarest bør igangsætte en styret dynamisk revision med henblik på at sikre, at personoplysninger slettes, når oplysningerne ikke længere er nødvendige for varetagelsen af tjenestens opgaver, jf. PET-lovens § 7, stk. 1, og § 8, stk. 1, jf. persondatalovens § 5, stk. 5. Tilsynet har således i forbindelse med hovedparten af sine stikprøvekontroller konstateret personoplysninger, som ikke er slettet, uanset at PET ikke længere anser oplysningerne for nødvendige for varetagelsen af tjenestens opgaver, jf. afsnit 3.1.2, 3.1.3, 3.1.4, 3.1.5 og 3.1.9.

3.1.2 Stikprøvekontroller vedrørende fysiske personer, som PET har konsolideret oplysninger om

Tilsynet har i 2015 foretaget fire stikprøvekontroller vedrørende fysiske personer, som PET har konsolideret oplysninger om.

PET behandler, herunder opbevarer, oplysninger om fysiske personer i forskellige it-systemer, som ikke alle er tilknyttet samme søgeværktøj, og det er derfor ressourcekrævende at afdække alle oplysninger, som tjenesten måtte behandle om en given person. I forbindelse med stikprøvekontrollerne tilvejebragte og gennemgik sekretariatet oplysninger vedrørende de udtrukne personer i tjenestens centrale it-systemer. Efter en konkret vurdering foretog sekretariatet en gennemgang af samtlige oplysninger i tjenestens centrale it-systemer vedrørende nogle af de udtrukne personer og anmodede derpå om PETs uddybende bemærkninger hertil. På dette grundlag blev resultatet af stikprøverne forelagt tilsynet, som herefter besluttede, om oplysningerne var tilstrækkelig belyst, eller om der var behov for indhentelse af yderligere oplysninger eller nærmere drøftelser med tjenesten.

Sekretariatet udtrak tre stikprøver på et antal danske og udenlandske statsborgere, som PET har konsolideret oplysninger om.

I relation til lidt under halvdelen af de udtrukne personer havde sekretariatet spørgsmål til og/eller drøftelser med PET. Efter tjenestens uddybende bemærkninger vurderede tilsynet, at alle eller nærmere angivne oplysninger vedrørende lidt over en femtedel af de udtrukne personer burde

slettes, enten fordi den overordnede slettefrist herfor var overskredet, eller fordi oplysningerne ikke længere var nødvendige for varetagelsen af tjenestens opgaver. PET havde forud for stikprøvekontrollerne i it-systemerne noteret, at alle eller nærmere angivne oplysninger vedrørende lidt under en tredjedel af de personer, om hvem tilsynet vurderede, at oplysninger burde slettes, ville blive slettet, når det var teknisk muligt.

Tilsynet tilkendegav sin opfattelse over for PET, som erklærede sig enig i, at den overordnede slettefrist var overskredet, eller at oplysningerne ikke længere var nødvendige for varetagelsen af tjenestens opgaver. PET afviste dog at slette lidt under halvdelen af oplysningerne, fordi de indgik i sager eller dokumenter, hvis øvrige oplysninger fortsat var nødvendige for varetagelsen af tjenestens opgaver.

Tilsynet bemærkede over for PET, at personoplysninger, som tjenesten ikke længere anser for nødvendige for varetagelsen af tjenestens opgaver, efter tilsynets opfattelse skal slettes, selv om oplysningerne indgår i et dokument, hvis øvrige oplysninger fortsat er nødvendige af hensyn til varetagelsen af tjenestens opgaver, jf. PET-lovens § 7, stk. 1, og § 8, stk. 1, jf. persondatalovens § 5, stk. 5.

Sekretariatet udtrak tillige en stikprøve på et antal danske statsborgere, som PET har påbegyndt konsolidering af oplysninger om for mere end 10 år siden blandt andet med henblik på at kontrollere status på PETs revision af tjenestens journalsystem, jf. afsnit 3.1.1.

I relation til en femogtyvendedel af de udtrukne personer havde sekretariatet spørgsmål til og/eller drøftelser med PET. Efter tjenestens uddybende bemærkninger vurderede tilsynet, at alle eller nærmere angivne oplysninger vedrørende den nævnte femogtyvendedel burde slettes, enten fordi den overordnede slettefrist herfor var overskredet, eller fordi oplysningerne ikke længere var nødvendige for varetagelsen af tjenestens opgaver. Tilsynet tilkendegav sin opfattelse over for PET, som erklærede sig enig i, at den overordnede slettefrist var overskredet, eller at oplysningerne ikke længere var nødvendige for varetagelsen af tjenestens opgaver. PET afviste dog at slette lidt over en fjerdedel af disse oplysninger, fordi de indgik i sager eller dokumenter, hvis øvrige oplysninger fortsat var nødvendige for varetagelsen af tjenestens opgaver.

Tilsynet gentog over for PET, at personoplysninger, som tjenesten ikke længere anser for nødvendige for vareta-

gelsen af tjenestens opgaver, efter tilsynets opfattelse skal slettes, selv om oplysningerne indgår i et dokument, hvis øvrige oplysninger fortsat er nødvendige af hensyn til varetagelsen af tjenestens opgaver, jf. PET-lovens § 7, stk. 1, og § 8, stk. 1, jf. persondatalovens § 5, stk. 5.

! Tilsynets bemærkninger

De tre stikprøvekontroller vedrørende danske og udenlandske statsborgere, som PET har konsolideret oplysninger om, og den efterfølgende drøftelse heraf med PET viste, at alle eller nærmere angivne oplysninger vedrørende lidt over en femtedel af de udtrukne personer burde have været slettet, enten fordi den overordnede slettefrist herfor var overskredet, eller fordi oplysningerne ikke længere var nødvendige for varetagelsen af tjenestens opgaver.

Stikprøvekontrollen vedrørende danske statsborgere, som PET har påbegyndt konsolidering af oplysninger om for mere end 10 år siden, og den efterfølgende drøftelse heraf med PET viste, at alle eller nærmere angivne oplysninger vedrørende en femogtyvendedel af de udtrukne personer burde have været slettet, enten fordi den overordnede slettefrist herfor var overskredet, eller fordi oplysningerne ikke længere var nødvendige for varetagelsen af tjenestens opgaver.

Stikprøvekontrollen vedrørende danske statsborgere, som PET har påbegyndt konsolidering af oplysninger om for mere end 10 år siden, bekræftede således, at PET har gennemført en omfattende revision af sager, som indebærer, at PET generelt set overholder de overordnede slettefrister, jf. afsnit 3.1.1.

Alle fire stikprøvekontroller viste endvidere behovet for at iværksætte dynamisk revision med henblik på at sikre, at personoplysninger slettes, når oplysningerne ikke længere er nødvendige for varetagelsen af tjenestens opgaver, jf. afsnit 3.1.1.

3.1.3 Stikprøvekontrol vedrørende juridiske personer, som PET har konsolideret oplysninger om

Tilsynet har i 2015 foretaget en stikprøvekontrol vedrørende et antal organisationer inden for området ekstremisme, som PET har konsolideret oplysninger om.

Som tilfældet er med fysiske personer, jf. afsnit 3.1.2, behandler, herunder opbevarer, PET oplysninger om juridiske

”

Stikprøvekontrollen vedrørende danske statsborgere, som PET har påbegyndt konsolidering af oplysninger om for mere end 10 år siden, bekræftede således, at PET har gennemført en omfattende revision af sager, som indebærer, at PET generelt set overholder de overordnede slettefrister [...]

Alle fire stikprøvekontroller viste endvidere behovet for at iværksætte dynamisk revision med henblik på at sikre, at personoplysninger slettes, når oplysningerne ikke længere er nødvendige for varetagelsen af tjenestens opgaver [...]

Stikprøvekontrollen vedrørende medlemmer af Folketinget og den efterfølgende drøftelse heraf med PET viste, at tjenesten har iagttaget PET-lovens § 11 om lovlig politisk virksomhed. Kontrollen viste dog også, at alle eller nærmere angivne oplysninger vedrørende en sjettedel af de udtrukne medlemmer af Folketinget burde have været slettet, enten fordi den overordnede slettefrist herfor var overskredet, eller fordi oplysningerne ikke længere var nødvendige for varetagelsen af tjenestens opgaver.

personer, heriblandt organisationer, i forskellige it-systemer, som ikke alle er tilknyttet samme søgeværktøj, og det er derfor ressourcekrævende at afdække alle oplysninger, som tjenesten måtte behandle om en given organisation. Sekretariatet udtrak en stikprøve og tilvejebragte og gennemgik i den forbindelse i tjenestens centrale it-systemer oplysninger vedrørende de udtrukne organisationer. Såfremt en organisation efter de foreliggende oplysninger ikke kunne anses for at udgøre en juridisk person, gennemgik sekretariatet tillige oplysningerne om personerne tilknyttet organisationen. Efter en konkret vurdering foretog sekretariatet en gennemgang af samtlige oplysninger i tjenestens centrale it-systemer vedrørende en femogtyvendedel af de udtrukne organisationer og hertil knyttede personer og anmodede om PETs uddybende bemærkninger hertil. På dette grundlag blev resultatet af stikprøven forelagt tilsynet, som besluttede, om oplysningerne var tilstrækkelig belyst, eller om der var behov for indhentelse af yderligere oplysninger eller nærmere drøftelser med tjenesten.

I relation til den nævnte femogtyvendedel af de udtagne organisationer og hertil knyttede personer havde sekretariatet spørgsmål til og/eller drøftelser med PET. Efter tjenestens uddybende bemærkninger vurderede tilsynet, at alle eller nærmere angivne oplysninger vedrørende personer tilknyttet den nævnte femogtyvendedel burde slet-

tes, fordi oplysningerne ikke længere var nødvendige for varetagelsen af tjenestens opgaver. Tilsynet tilkendegav sin opfattelse over for PET, som erklærede sig enig i, at oplysningerne ikke længere var nødvendige for varetagelsen af tjenestens opgaver. PET afviste dog at slette halvdelen af oplysningerne, fordi de indgik i sager eller dokumenter, hvis øvrige oplysninger fortsat var nødvendige for varetagelsen af tjenestens opgaver.

Tilsynet tilkendegav over for PET, at personoplysninger, som tjenesten ikke længere anser for nødvendige for varetagelsen af tjenestens opgaver, efter tilsynets opfattelse skal slettes, selv om oplysningerne indgår i et dokument, hvis øvrige oplysninger fortsat er nødvendige at behandle af hensyn til varetagelsen af tjenestens opgaver, jf. PET-lovens § 7, stk. 1, og § 8, stk. 1, jf. persondatalovens § 5, stk. 5.

! *Tilsynets bemærkninger*

Stikprøvekontrollen vedrørende juridiske personer, som PET har konsolideret oplysninger om, og den efterfølgende drøftelse heraf med PET viste, at alle eller nærmere angivne oplysninger vedrørende personer tilknyttet en femogtyvendedel af de udtrukne organisationer burde have været slettet, fordi oplysningerne ikke længere var nødvendige for varetagelsen af tjenestens opgaver.

3.1.4 *Stikprøvekontrol vedrørende en af PETs særlige databaser*

Tilsynet har i 2015 foretaget en stikprøvekontrol vedrørende et antal poster i en af PETs særlige databaser til brug for tjenestens interne kontrol af overholdelsen af PET-lovens § 4, hvorefter andre forvaltningsmyndigheder har pligt til at videregive oplysninger til PET, hvis tjenesten vurderer, at oplysningerne må antages at have betydning for varetagelsen af tjenestens opgaver vedrørende forebyggelse og efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13.

Secretariatet udtrak en stikprøve og undersøgte i forbindelse hermed i den pågældende database og i tjenestens centrale it-systemer oplysninger om de fysiske og juridiske personer, som var knyttet til de udtrukne poster. Efter en konkret vurdering anmodede sekretariatet om PETs uddybende bemærkninger hertil, og på dette grundlag blev resultatet af stikprøverne forelagt tilsynet, som besluttede, om oplysningerne var tilstrækkelig belyst, eller om der var behov for indhentelse af yderligere oplysninger eller nærmere drøftelser med tjenesten.

I relation til lidt under en ottendedel af de udtrukne poster havde tilsynets sekretariat spørgsmål til og/eller drøftelser med tjenesten, herunder om oplysningerne fortsat måtte antages at have betydning for varetagelsen af tjenestens opgaver. Efter tjenestens uddybende bemærkninger vurderede tilsynet, at dette ikke var tilfældet vedrørende alle eller nærmere angivne oplysninger om fysiske og juridiske personer relaterende sig til en femogtyvendedel af de udtrukne poster, og at oplysningerne derfor burde slettes, hvilket PET erklærede sig enig i.

! *Tilsynets bemærkninger*

Stikprøvekontrollen vedrørende en af PETs særlige databaser og den efterfølgende drøftelse heraf med PET viste, at alle eller nærmere angivne oplysninger om fysiske og juridiske personer relaterende sig til en femogtyvendedel af de udtrukne poster burde have været slettet, fordi oplysningerne ikke længere var nødvendige for varetagelsen af tjenestens opgaver.

3.1.5 *Stikprøvekontrol vedrørende medlemmer af Folketinget*

Tilsynet har i foråret 2015 foretaget en stikprøvekontrol vedrørende medlemmer af Folketinget. Formålet hermed var navnlig at kontrollere PETs overholdelse af PET-lovens § 11 om lovlig politisk virksomhed, men også tjenestens iagttagelse af lovens bestemmelser om tilvejebringelse og intern behandling af oplysninger.

Som nævnt behandler, herunder opbevarer, PET oplysninger om fysiske personer i forskellige it-systemer, som ikke alle er tilknyttet samme søgeværktøj, hvorfor det er ressourcekrævende at afdække alle oplysninger, som tjenesten måtte behandle om en given person. Sekretariatet udtrak en stikprøve og tilvejebragte og gennemgik i den forbindelse oplysninger vedrørende de udtrukne medlemmer af Folketinget i tjenestens centrale it-systemer og anmodede derpå efter en konkret vurdering PET om uddybende bemærkninger. På dette grundlag blev resultatet af stikprøven forelagt tilsynet, som besluttede, om oplysningerne var tilstrækkelig belyst, eller om der var behov for indhentelse af yderligere oplysninger eller nærmere drøftelser med tjenesten.

I relation til en sjettedel af de udtrukne medlemmer af Folketinget havde sekretariatet spørgsmål til og/eller drøftelser med PET. Efter tjenestens uddybende bemærkninger vurderede tilsynet, at alle eller nærmere angivne oplysninger vedrørende den nævnte sjettedel burde slettes, enten

fordi den overordnede slettefrist herfor var overskredet, eller fordi oplysningerne ikke længere var nødvendige for varetagelsen af tjenestens opgaver. Tilsynet tilkendegav sin opfattelse over for PET, som erklærede sig enig heri.

! *Tilsynets bemærkninger*

Stikprøvekontrollen vedrørende medlemmer af Folketinget og den efterfølgende drøftelse heraf med PET viste, at tjenesten har iagttaget PET-lovens § 11 om lovlig politisk virksomhed. Kontrollen viste dog også, at alle eller nærmere angivne oplysninger vedrørende en sjettedel af de udtrukne medlemmer af Folketinget burde have været slettet, enten fordi den overordnede slettefrist herfor var overskredet, eller fordi oplysningerne ikke længere var nødvendige for varetagelsen af tjenestens opgaver.

3.1.6 *Stikprøvekontrol vedrørende materiale, som er klassificeret Yderst Hemmeligt*

Tilsynet har i 2015 foretaget en stikprøvekontrol vedrørende et antal dokumenter og sager, som er klassificeret Yderst Hemmeligt.

Materiale, som er klassificeret Yderst Hemmeligt, behandles, herunder opbevares, af PET under iagttagelse af særlige retningslinjer, som indebærer, at tjenestens bistand var nødvendig, for at sekretariatet kunne få adgang til det pågældende materiale. Sekretariatet udtrak en stikprøve, og i den forbindelse bistod tjenesten således sekretariatet med at fremfinde de udtrukne dokumenter og sager, som sekretariatet herefter gennemgik og efter en konkret vurdering anmodede PET om uddybende bemærkninger til. På dette grundlag blev resultatet af stikprøven forelagt tilsynet, som besluttede, om oplysningerne var tilstrækkelig belyst, eller om der var behov for indhentelse af yderligere oplysninger eller nærmere drøftelser med tjenesten.

I relation til lidt over en tiendedel af de udtrukne dokumenter og sager havde sekretariatet spørgsmål til og/eller drøftelser med PET. Efter tjenestens uddybende bemærkninger vurderede tilsynet, at den nævnte tiendedel burde slettes, fordi den overordnede slettefrist herfor var overskredet. Tilsynet tilkendegav sin opfattelse over for PET, som erklærede sig enig heri. Kontrollen viste tillige, at sager og dokumenter klassificeret Yderst Hemmeligt ikke i alle tilfælde var registreret og opbevaret i overensstemmelse med tjenestens retningslinjer herom.

! *Tilsynets bemærkninger*

Stikprøvekontrollen vedrørende materiale klassificeret Yderst Hemmeligt og den efterfølgende drøftelse heraf med PET viste, at lidt over en tiendedel af de udtrukne dokumenter og sager burde have været slettet, fordi den overordnede slettefrist herfor var overskredet.

Kontrollen viste endvidere, at sager og dokumenter klassificeret Yderst Hemmeligt ikke i alle tilfælde var registreret og opbevaret i overensstemmelse med tjenestens retningslinjer herom. Tilsynet tilkendegav over for PET, at det efter tilsynets opfattelse er af afgørende betydning for tjenestens mulighed for at overholde reglerne om intern behandling af personoplysninger, herunder slettefrister og sikkerhedsforanstaltninger, og for tilsynets mulighed for at føre kontrol hermed, at PET foretager en revision af tjenestens materiale klassificeret Yderst Hemmeligt med henblik på at sikre, at dette registreres og opbevares i overensstemmelse med tjenestens retningslinjer herom.

3.1.7 *Månedlige stikprøvekontroller vedrørende PETs oprettelse af nye sager og videregivelse af oplysninger om fysiske og juridiske personer*

Tilsynet har i 2015 foretaget løbende stikprøvekontroller vedrørende PETs oprettelse af nye sager og af tjenestens videregivelse af personoplysninger til FE, andre danske forvaltningsmyndigheder, private, udenlandske myndigheder og internationale organisationer.

Sekretariatet udtrak hver måned en stikprøve på et antal tilfældige nyoprettede sager og videregivelser af oplysninger i den pågældende måned. Sekretariatet havde ingen spørgsmål vedrørende de udtrukne nyoprettede sager, men havde i relation til lidt over en tiendedel af de udtrukne videregivelser af oplysninger spørgsmål til og/eller drøftelser med PET. På dette grundlag blev resultatet af stikprøverne forelagt tilsynet, som besluttede, om oplysningerne var tilstrækkelig belyst, eller om der var behov for indhentelse af yderligere oplysninger eller nærmere drøftelser med tjenesten.

! *Tilsynets bemærkninger*

De månedlige stikprøvekontroller af PETs oprettelse af nye sager og af tjenestens videregivelser af personoplysninger viste, at PET har iagttaget lovgivningens krav om tilvejebringelse, intern behandling og videregivelse af oplysninger.

3.1.8 *Stikprøvekontrol vedrørende tværgående operationer mellem PET og FE*

Tilsynet har i 2015 foretaget en stikprøvekontrol af samarbejdet mellem PET og FE navnlig med henblik på at kontrollere FEs overholdelse af reglerne om tilvejebringelse og intern behandling af oplysninger, herunder at FEs indhentning af oplysninger om i Danmark hjemmehørende fysiske og juridiske personer sker inden for rammerne af PETs anmodninger.

Sekretariatet udvalgte et antal fælles operationer for tjenesterne og kortlagde i disse omfanget og indholdet af PETs anmodninger til FE om indhentning af oplysninger. Ved søgninger i FEs indhentnings-, analyse- og dokumentationssystemer undersøgte sekretariatet herefter de indhentningsaktiviteter, som FE havde foretaget i de fælles operationer, og anmodede efter en konkret vurdering om FEs uddybende bemærkninger hertil. På dette grundlag blev resultatet af kontrollen forelagt tilsynet, som besluttede, om hver enkelt indhentningsaktivitet var tilstrækkelig belyst, eller om der var behov for indhentelse af yderligere oplysninger eller nærmere drøftelser med tjenesten.

Resultatet af kontrollen er beskrevet i tilsynets årlige redegørelse om sin virksomhed vedrørende FE for 2015, afsnit 3.1.4.

3.1.9 *Kontrol vedrørende sager om flypassagerlister*

Til brug for PETs varetagelse af sine opgaver vedrørende forebyggelse og efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13 havde PET og SKAT indtil sensommeren 2014 et samarbejde, hvorefter PET kunne få adgang til oplysninger om flypassagerer, som SKAT indhentede i henhold til toldloven. Foranlediget af den offentlige debat herom har tilsynet undersøgt, om PET har sager om flypassagerlister med henblik på at kontrollere berettigelsen af en eventuel fortsat behandling heraf.

Sekretariatet foretog søgninger i PETs centrale it-systemer med henblik på at identificere sager vedrørende lister med oplysninger om flypassagerer og fremfandt herved tre sager, som indeholdt et betydeligt antal lister med oplysninger om flypassagerer, og én sag, som indeholdt to lister med sådanne oplysninger. I relation til alle sager havde sekretariatet spørgsmål til og/eller drøftelser med PET. Efter tjenestens uddybende bemærkninger vurderede tilsynet, at samtlige sager burde slettes, fordi oplysningerne ikke længere var nødvendige for varetagelsen af tjenestens

opgaver. Tilsynet tilkendegav sin opfattelse over for PET, som erklærede sig enig heri.

! *Tilsynets bemærkninger*

Kontrollen vedrørende sager om flypassagerlister og den efterfølgende drøftelse heraf med PET viste, at fire sager burde have været slettet, fordi oplysningerne ikke længere var nødvendige for varetagelsen af tjenestens opgaver.

3.1.10 *Kontrol af udvalgte arbejdsstationer*

Tilsynet har i 2015 foretaget en varslet kontrol af et større antal medarbejders arbejdsstationer med fokus på medarbejdernes behandling af personoplysninger, herunder de pågældendes kendskab til reglerne om journalisering og sletning af oplysninger. Kontrollen var en opfølgning på tilsynets stikprøvekontrol i 2014 af mapper og filer i et af PETs centrale interne fællesdrev, jf. nærmere årsredegørelsen for 2014, afsnit 3.2.

Sekretariatet foretog inden for tre afdelinger i PET en tilfældig udvælgelse af et større antal medarbejders arbejdsstationer blandt andet indeholdende centrale interne fællesdrev, personlige drev, Outlook mapper, eksterne lagringsenheder og fysiske dokumenter. I forbindelse med kontrollen foretog sekretariatet en stikprøvevis gennemgang af oplysningerne på arbejdsstationerne og stillede spørgsmål til de pågældende medarbejdere vedrørende deres kendskab til reglerne om journalisering og sletning af oplysninger.

Sekretariatet drøftede resultatet af kontrollerne med PET og i den forbindelse behovet for retningslinjer vedrørende behandling af personoplysninger i transitsystemer. Sekretariatet anmodede derpå om PETs uddybende bemærkninger til resultaterne af kontrollerne, og på dette grundlag blev resultatet af kontrollerne forelagt tilsynet, som besluttede, om disse var tilstrækkeligt belyst, eller om der var behov for indhentelse af yderligere oplysninger eller nærmere drøftelser med PET.

! *Tilsynets bemærkninger*

Kontrollen af udvalgte arbejdsstationer og den efterfølgende drøftelse heraf med PET viste, at samtlige medarbejdere var bekendt med, at personoplysninger som udgangspunkt skal lagres i den elektroniske journal eller i en særlig database hurtigst muligt efter modtagelsen eller tilvejebringelsen, og at oplysningerne skal slettes, når det

ikke længere er relevant at behandle dem. Kontrollen viste endvidere, at modtagne og tilvejebragte oplysninger generelt set var lagret i journal eller database, og at et flertal af medarbejderne generelt havde god orden i både elektronisk og fysisk opbevaring af oplysninger i transitsystemer, idet medarbejderne løbende foretog sletning af oplysninger, når de ikke længere var relevante at behandle.

Kontrollen viste imidlertid også, at PET generelt behandler, herunder opbevarer, et betydeligt antal personoplysninger på afdelingsdrev, at medarbejderne behandler personoplysninger på personlige drev, i Outlook, på usb-nøgler mv., og at et mindretal af medarbejderne opbevarede et meget stort antal personoplysninger på forskellige fil-drev og i Outlook, som de pågældende medarbejdere oplyste ikke længere var relevante at behandle.

Tilsynet er opmærksom på, at PET på baggrund af tilsynets kontrol i 2014 har foretaget revision af et centralt internt fællesdrev, at tjenesten i øvrigt har iværksat en oprydning af en række øvrige drev, og at PET har til hensigt at udarbejde en vejledning vedrørende brug af tjenestens transitsystemer.

Tilsynet har over for PET tilkendegivet, at tjenesten efter tilsynets opfattelse bør fremskynde udarbejdelsen af en vejledning vedrørende brug af tjenestens transitsystemer med henblik på at sikre, at tjenestens behandling af personoplysninger er i overensstemmelse med PET-lovgivningen, jf. afsnit 3.1.1. Tilsynet har endvidere tilkendegivet, at en sådan vejledning efter tilsynets opfattelse blandt andet bør indeholde retningslinjer om ajourføring og sletning af personoplysninger i transitsystemer samt udpegnings af dataansvarlige for de enkelte systemer.

3.1.11 *Kontrol vedrørende sikkerhedsforanstaltninger i forbindelse med PETs behandling af personoplysninger*

Tilsynet har i 2015 foretaget kontrol vedrørende sikkerhedsforanstaltninger i forbindelse med PETs behandling af personoplysninger, jf. PET-lovens § 7, stk. 1, og 8, stk. 1, jf. persondatalovens §§ 41 og 42.

Det følger af persondatalovens § 41, stk. 3, at den dataansvarlige skal træffe de fornødne tekniske og organisatoriske sikkerhedsforanstaltninger mod, at oplysninger hændeligt eller ulovligt tilintetgøres, fortabes eller forringes, samt mod, at de kommer til uvedkommendes kendskab, misbruges eller i øvrigt behandles i strid med loven, idet tilsvarende

de gælder for databehandlere. Bekendtgørelse nr. 528 af 15. juni 2000 om sikkerhedsforanstaltninger til beskyttelse af personoplysninger, som behandles for den offentlige forvaltning (sikkerhedsbekendtgørelsen), og Datatilsynets vejledning nr. 37 af 2. april 2001, der knyttet sig til bekendtgørelsen, fastsætter nærmere regler om de i persondatalovens § 41, stk. 3, angivne sikkerhedsforanstaltninger.

Ved vurderingen af, om PET opfyldte kravene til sikkerhedsforanstaltninger i forbindelse med behandlingen af personoplysninger, henså tilsynet udover til de ovennævnte bestemmelser i persondataloven, sikkerhedsbekendtgørelsen og vejledningen tillige til ISO 27001-standarden.

Kontrollen omfattede et betydeligt antal kontrolområder fra Anneks A i ISO 27001:2013 om informationssikkerhed, som blev undersøgt ved gennemgang af udleveret dokumentation, interviews med nøglemedarbejdere og stikprøvekontrol af udvalgte områder. På baggrund af kontrollen udarbejdede sekretariatet et referat og anmodede om tjenestens bemærkninger hertil for at sikre, at sekretariatet havde den rette forståelse af forholdene i tjenesten.

Sekretariatet havde ikke bemærkninger til halvdelen af de udvalgte kontrolområder, men inden for den anden halvdel påpegede sekretariatet et antal observationer med tilhørende risici. På dette grundlag blev resultatet af stikprøvekontrollen forelagt tilsynet, der anmodede om tjenestens bemærkninger til observationerne og anviste forslag til afhjælpning. PET tilkendegav, at tjenesten så vidt muligt vil implementere tilsynets forslag til afhjælpning af de angivne risici.

! Tilsynets bemærkninger

Kontrollen vedrørende sikkerhedsforanstaltninger i forbindelse med PETs behandling af personoplysninger viste, at PET ikke fuldt ud lever op til lovgivningens krav herom i forhold til et antal observationer inden for halvdelen af de kontrollerede områder fra Anneks A i ISO 27001:2013.

PET har påbegyndt afhjælpning af de angivne risici og vil i løbet af 2016 kvartalsvis orientere tilsynet om status herpå.

3.1.12 Kontrol af PETs interne kontrol

Tilsynet har i juli og november 2015 modtaget orienteringer fra PET vedrørende tjenestens interne kontrol, jf. afsnit 3.3. Tilsynet har drøftet orienteringerne med PET og har

påbegyndt kontrol af PETs interne kontrol. Resultatet heraf vil blive beskrevet i tilsynets årsredegørelse vedrørende PET for 2016.

3.2 Opfølgning på kontroller i 2014

3.2.1 Stikprøvekontroller

I tilsynets årlige redegørelse om sin virksomhed vedrørende PET for 2014, afsnit 3.2, beskrev tilsynet nogle nærmere angivne stikprøvekontroller, som tilsynet havde foretaget, og hvorom en efterfølgende drøftelse med PET havde vist, at PET opbevarede personoplysninger, som burde have været slettet, enten fordi den overordnede slettefrist herfor var overskredet, eller fordi oplysningerne ikke længere var nødvendige for varetagelsen af tjenestens opgaver.

Tilsynet har foretaget en fornyet gennemgang af de pågældende personoplysninger med henblik på at konstatere, om og i givet fald i hvilket omfang der efterfølgende er sket sletning heraf. Gennemgangen viste, at PET pr. 14. marts 2016 har slettet fem sjettedele af oplysningerne, hvorimod PET har afvist at slette de resterende, fordi de indgår i dokumenter, hvis øvrige oplysninger fortsat er nødvendige for tjenesten.

3.2.2 Tema: sletning eller arkivering

I årsredegørelsen for 2014, afsnit 4, bemærkede tilsynet, at tilsynet i forbindelse med sin kontrol af PETs overholdelse af lovgivningens bestemmelser om frister for sletning af oplysninger var blevet opmærksom på, at Statens Arkivers bevarelses- og kassationsbestemmelser for PET i meget betydeligt omfang er til hinder for, at tjenesten kan slette oplysninger, fordi oplysningerne i stedet skal overføres til Statens Arkiver.

I årsredegørelsen gennemgik tilsynet de almindelige bemærkninger til forslaget til PET-loven under afsnit "4.1.4. Sletning af oplysninger hos Politiets Efterretningstjeneste" og bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser vedrørende § 9 om den overordnede slettefrist for oplysninger, der opbevares hos PET. På denne baggrund konkluderede tilsynet, at PET-loven med tilhørende bemærkninger og efterfølgende bekendtgørelse efter tilsynets opfattelse giver et klart indtryk af, at oplysninger om fysiske og juridiske personer som altovervejende hovedregel vil blive slettet inden for nærmere angivne frister. Dette sker imidlertid ikke, idet omkring 80 procent af PETs papirarkivalier og langt størstedelen af PETs elektroniske arkivalier efter arkivlovgivningens bestemmelser skal overføres til Statens

”

Kontrollen vedrørende sikkerhedsforanstaltninger i forbindelse med PETs behandling af personoplysninger viste, at PET ikke fuldt ud lever op til lovgivningens krav herom i forhold til et antal observationer inden for halvdelen af de kontrollerede områder [...]

PET har påbegyndt afhjælpning af de angivne risici og vil i løbet af 2016 kvartalsvis orientere tilsynet om status herpå.

Arkiver. I relation til den indirekte indsichtsordning indebærer dette, at kun få personoplysninger, som tilsynet måtte pålægge PET at slette, fordi tjenesten efter tilsynets opfattelse med urette behandler disse, kan slettes. Sådanne oplysninger vil i stedet skulle behandles adskilt fra tjenestens øvrige oplysninger, således at alene medarbejdere med særlig autorisation hertil har adgang til oplysningerne, indtil de kan overføres til Statens Arkiver, hvor de som udgangspunkt vil være tilgængelige, når de er 75 år gamle.

Som anført i årsregørelsen for 2014 giver PET-loven med tilhørende bemærkninger og efterfølgende bekendtgørelse således efter tilsynets opfattelse ikke et retvisende billede af omfanget af oplysninger om fysiske og juridiske personer, der kan slettes, hvilket tilsynet finder problematisk. Tilsynet gjorde derfor i september 2014 Justitsministeriet opmærksom på problemstillingen og anmodede om ministeriets bemærkninger hertil.

I april 2015 svarede Justitsministeriet, at retstilstanden efter ministeriets opfattelse er i overensstemmelse med de forudsætninger, som fremgår af forarbejderne til PET-loven. Ministeriet bemærkede, at PET-loven og den tilhørende bekendtgørelse regulerer PETs adgang til at behandle oplysninger om fysiske og juridiske personer, og reglerne sikrer, at PET kun i begrænset omfang har adgang til at behandle oplysninger, der som udgangspunkt skulle have været slettet i medfør af lovens eller bekendtgørelsens sletteregler. PET-loven og den tilhørende bekendtgørelse regulerer derimod ikke, i hvilket omfang oplysninger hos PET skal overføres til Statens Arkiver, og der er efter ministeriets opfattelse heller ikke i forarbejderne til PET-loven indlagt særlige forudsætninger om omfanget af de oplysninger, som skal overføres til Statens Arkiver. Ministeriet oplyste, at ministeriet over for Kulturministeriet havde tilkendegivet, at PETs forpligtelser i henhold til arkivlovgivningen til at bevare tjenestens arkivalier efter ministeriets opfattelse ikke kan antages at være til hinder for, at PET iagttager de forpligtelser, som følger af blandt andet PET-loven og retsplejeloven, til at slette enkelt dokumenter og oplysninger i sager, it-systemer mv., herunder at PET efterkommer pålæg fra tilsynet om at slette oplysninger, som tjenesten måtte behandle med urette, jf. lovens § 13.

3.3 PETs orientering af tilsynet

Det følger af lovforslagets bemærkninger til PET-loven og af PET-bekendtgørelsens kapitel 1 og 6, at PET løbende

skal orientere tilsynet om anvendelsen af en række bestemmelser i loven. Efter bekendtgørelsen skal PET således orientere tilsynet om:

- ▶ tjenestens beslutninger i medfør af PET-lovens § 9, stk. 2, om at undlade at slette oplysninger, som har nået slettefristen på 15 år i bestemmelsens stk. 1,
- ▶ tjenestens beslutninger i medfør af PET-bekendtgørelsens § 1, stk. 4, om at undlade at slette sager, som har nået slettefristen på 10 år i bestemmelsens stk. 2,
- ▶ anvendelsen af PET-lovens § 4 om tilvejebringelse fra andre forvaltningsmyndigheder af oplysninger, der må antages at have betydning for varetagelsen af tjenestens opgaver vedrørende forebyggelse og efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13,
- ▶ sager om sikkerhedsgodkendelse, hvor tjenesten videregiver oplysninger fra tjenestens journal eller databaser til andre myndigheder end Justitsministeriet, anklagemyndigheden eller øvrige dele af politiet,
- ▶ alle væsentlige spørgsmål vedrørende tjenestens behandling af oplysninger,
- ▶ tjenestens interne kontrol med behandlingen af oplysninger om fysiske og juridiske personer efter PET-bekendtgørelsens §§ 10 og 11,
- ▶ nye administrative retningslinjer af betydning for tilsynets kontrol, og
- ▶ om andre retningslinjer, hvis tilsynet anmoder herom.

PET har løbende orienteret tilsynet om:

- ▶ tjenestens beslutninger i medfør af PET-lovens § 9, stk. 2, om at undlade at slette oplysninger, som har nået slettefristen på 15 år i bestemmelsens stk. 1,
- ▶ tjenestens beslutninger i medfør af PET-bekendtgørelsens § 1, stk. 4, om at undlade at slette sager, som har nået slettefristen på 10 år i bestemmelsens stk. 2,
- ▶ tjenestens beslutninger i medfør af PET-bekendtgørelsens § 18, stk. 3, om at behandle oplysninger, der skulle have været slettet, men som ikke slettes, fordi de i stedet skal bevares for eftertiden og af praktiske eller sikkerhedsmæssige grunde endnu ikke kan overføres til Statens Arkiver, og
- ▶ væsentlige spørgsmål vedrørende tjenestens behandling af oplysninger om fysiske og juridiske personer, herunder om status på tjenestens revisionsproces, jf. afsnit 3.1.1.

Tilsynet har i juli og november 2015 modtaget samlede orienteringer om:

- ▶ tjenestens anvendelse af PET-lovens § 4,
- ▶ tjenestens interne kontrol af PET-lovens § 10,
- ▶ tjenestens interne kontrol af slettefrister i en særlig database,
- ▶ tjenestens interne kontrol af oplysninger uden for godkendte dokumentationssystemer (transitsystemer), og
- ▶ tjenestens interne kontrol af logning i udvalgte systemer.

Tilsynet har fulgt op på de svar og redegørelser, som PET har givet tilsynet.

3.4 Anmodninger om indsigt efter PET-lovens §§ 12 og 13

3.4.1 Tilsynets behandling af anmodninger

Når en fysisk eller juridisk person anmoder tilsynet om at undersøge, hvorvidt PET uberettiget behandler oplysninger om den pågældende, foretager sekretariatet en undersøgelse heraf hos PET, hvor tilsynet har adgang til enhver oplysning og alt materiale, der er af betydning for tilsynets virksomhed.

Det kan være både ressourcekrævende og kompliceret at afdække alle oplysninger, som PET måtte behandle om en person, men sekretariatet bestræber sig på at fremsøge alle oplysninger, som PET måtte behandle om en person, der anmoder om indirekte indsigt. Med henblik på at skabe størst mulig sikkerhed for, at alle oplysninger om vedkommende er fremsøgt, anmoder sekretariatet efterfølgende PET om at undersøge, hvorvidt tjenesten måtte behandle yderligere oplysninger om den pågældende.

Når undersøgelserne er tilendebragt, vurderer tilsynet, om PET efter tilsynets opfattelse uberettiget behandler oplysninger om den pågældende person. Finder tilsynet, at dette er tilfældet, pålægger tilsynet PET at slette sådanne oplysninger. Når tilsynet har sikret, at der herefter ikke længere uberettiget behandles oplysninger om den pågældende, besvarer tilsynet henvendelsen.

Hvor særlige forhold taler herfor, kan tilsynet pålægge PET at give en fysisk eller juridisk person indsigt i oplysninger, som PET behandler om vedkommende, eller indsigt i hvorvidt tjenesten behandler oplysninger om vedkommende. I de tilfælde, hvor tilsynet modtager en anmodning herom, foretager sekretariatet en undersøgelse af, hvilke oplysninger PET måtte behandle om den pågældende, ligesom PETs bemærkninger indhentes, inden tilsynet træffer afgørelse

Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid af de 10 færdigbehandlede anmodninger var 74 dage, hvoraf 22 dage udgjorde sagsbehandlingstid hos PET. I forhold til 2014 blev den gennemsnitlige sagsbehandlingstid således nedbragt med 21 dage.

efter bestemmelsen. I forbindelse med anmodninger om indirekte indsigt undersøger tilsynet af egen drift, om særlige forhold måtte tale for at pålægge PET at give hel eller delvis indsigt i de nævnte oplysninger.

3.4.2 Antal anmodninger og sagsbehandlingstid

I 2015 behandlede tilsynet anmodninger fra 10 fysiske eller juridiske personer om at undersøge, om PET uberettiget behandlede oplysninger om dem. I ingen af tilfældene fandt tilsynet, at dette var tilfældet. Tilsynet fandt endvidere ikke, at særlige forhold talte for at pålægge PET at give de pågældende hel eller delvis indsigt i oplysninger som nævnt i PET-lovens § 12, stk. 1.

Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid af de 10 færdigbehandlede anmodninger var 74 dage, hvoraf 22 dage udgjorde sagsbehandlingstid hos PET. I forhold til 2014 blev den gennemsnitlige sagsbehandlingstid således nedbragt med 21 dage.

Tilsynet tilstræber at besvare anmodningerne om indsigt så hurtigt som muligt, men da undersøgelserne som nævnt både kan være ressourcekrævende og komplicerede, og da resultatet heraf forelægges PET, inden tilsynet på et månedligt møde træffer afgørelse om spørgsmålene, kan sagsbehandlingstiden næppe forventes væsentligt nedbragt i 2016.

Det bemærkes, at det er en forudsætning for tilsynets varetagelse af sin opgave i forbindelse med den indirekte indsigtsordning, at oplysninger om fysiske og juridiske personer lagres i PETs it-systemer i overensstemmelse med PET-bekendtgørelsens §§ 1-3.

4

Sletning af oplysninger på oplysningsniveau

Tilsynet er i forbindelse med kontrollen af PETs overholdelse af lovgivningens bestemmelser om sletning af personoplysninger blevet opmærksom på, at tjenesten ikke anser sig forpligtet til i medfør af PET-lovens § 7, stk. 1, og § 8, stk. 1, jf. persondatalovens § 5, stk. 5, at slette personoplysninger, som tjenesten ikke længere anser for nødvendige for varetagelsen af tjenestens opgaver, når oplysningerne indgår i et dokument, hvis øvrige oplysninger fortsat er nødvendige for tjenesten.

Tilsynet er ikke enig i denne opfattelse og har drøftet problemstillingen med PET.

4.1 PET-lovens og PET-bekendtgørelsens bestemmelser om behandling, herunder sletning, af oplysninger

Af de almindelige bemærkninger i forslaget til PET-loven fremgår om gældende ret vedrørende PETs behandling af oplysninger under afsnit "4.1.4. Sletning af oplysninger hos Politiets Efterretningstjeneste" blandt andet:

"PET må ikke behandle oplysninger, der ikke er - eller ikke længere er - nødvendige for varetagelsen af efterretnings-tjenestens opgaver. PET skal således løbende foretage revision med henblik på, at oplysninger, der ikke længere er nødvendige for varetagelsen af efterretningstjenestens opgaver, slettes, uanset at fristen for at opbevare oplysninger ikke er udløbet."

PET-lovens § 7, stk. 1, og § 8, stk. 1, indebærer, at en række af persondatalovens bestemmelser, herunder §§ 3 og 5, finder anvendelse ved PETs interne behandling af oplysninger om fysiske og juridiske personer. Af persondatalovens § 3, nr. 1, følger, at der ved personoplysninger forstås "Enhver form for information om en identificeret eller iden-

tificerbar fysisk person (den registrerede)", og af persondatalovens § 5, stk. 5, fremgår, at "indsamlede oplysninger må ikke opbevares på en måde, der giver mulighed for at identificere den registrerede i et længere tidsrum end det, der er nødvendigt af hensyn til de formål, hvortil oplysningerne behandles."

I forslaget til PET-loven hedder det i bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser om §§ 7 og 8 bl.a.:

"Til § 7

...

Stk. 1 indebærer, at de almindelige dataretlige begreber i persondatalovens § 3 vil gælde for PETs databehandling. ...

Persondatalovens § 5 indebærer endvidere, at oplysninger indsamlet af tjenesten ikke må opbevares på en måde, der giver mulighed for at identificere den registrerede i et længere tidsrum end det, der er nødvendigt af hensyn til de formål, hvortil oplysningerne behandles, jf. persondatalovens § 5, stk. 5. Herved løvfæstes det, at PET ikke må opbevare personoplysninger i længere tid end nødvendigt.

...

Til § 8

...

Det følger af stk. 1, at bestemmelserne i persondatalovens §§ 3, 5, 14, 41 og 42 skal finde tilsvarende anvendelse for behandling af oplysninger om juridiske personer."

Af forslag til lov om behandling af personoplysninger (lovforslag nr. 147 af 9. december 1999) (persondataloven)

”

PET-loven med tilhørende bemærkninger og efterfølgende bekendtgørelse må forstås således, at personoplysninger, som tjenesten ikke længere anser for nødvendige for varetagelsen af tjenestens opgaver, skal slettes [...] også selv om oplysningerne indgår i et dokument, hvis øvrige oplysninger fortsat er nødvendige for tjenesten.

fremgår af bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser om § 3, nr. 1, bl.a.:

”... Med den foreslåede bestemmelse tilsigtes derfor ikke væsentlige ændringer i den gældende retstilstand. Det bemærkes dog, at elektronisk behandling af oplysninger om bestemte personer vil være omfattet af lovgivningen, uanset personerne kun er bipersoner i behandlingen. ...”

I forslaget til PET-loven hedder det i bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser om § 9 - sletning af oplysninger om fysiske og juridiske personer tilvejebragt som led i undersøgelse eller efterforskning rettet mod de pågældende - og om § 13 - den indirekte indsichtsordning - bl.a.:

”Til § 9

Efter bestemmelsen fastsættes en overordnet slettefrist for oplysninger, der opbevares hos PET.

...

I det omfang PETs forpligtelser til at slette oplysninger efter andre bestemmelser i lovforslaget medfører, at oplysninger vil skulle slettes på et tidligere tidspunkt, vil dette tidspunkt være gældende. Hvis PET således i forbindelse med den løbende gennemgang af opbevarede oplysninger om fysiske og juridiske personer, jf. persondatalovens § 5, stk. 5, konstaterer oplysninger, der ikke længere er nødvendige at opbevare, vil de således skulle slettes, uanset at 15 årsfristen endnu ikke er nået.

...

Til § 13

...

... Tilsynet er således borgerens garant for, at PET ikke uberettiget behandler oplysninger om borgeren. Som led i denne indsichtsordning kan tilsynet bl.a. pålægge PET at slette oplysninger, som PET efter tilsynsmyndighedens opfattelse behandler med urette.”

I PET-bekendtgørelsens § 2 om særlige databaser hedder det i stk. 2 om fastsættelse af slettefrist bl.a.:

”Stk. 2. Politiets Efterretningstjeneste fastsætter en slettefrist for den enkelte person eller oplysning i databasen på indtil 5 år fra indførelsen i databasen. ...”

4.2 Tilsynets overvejelser

Tilsynet finder på den ovenfor anførte baggrund, at PET-loven med tilhørende bemærkninger og efterfølgende bekendtgørelse må forstås således, at personoplysninger, som tjenesten ikke længere anser for nødvendige for varetagelsen af tjenestens opgaver, skal slettes, jf. PET-lovens § 7, stk. 1, og § 8, stk. 1, jf. persondatalovens § 5, stk. 5, også selv om oplysningerne indgår i et dokument, hvis øvrige oplysninger fortsat er nødvendige for tjenesten.

Tilsynets kontrol har vist, jf. afsnit 3.1.2, 3.1.3 og 3.2.1, at PET afviser at slette personoplysninger, som tjenesten ikke længere anser for nødvendige for varetagelsen af tjenestens opgaver, såfremt oplysningerne indgår i dokumenter, hvis øvrige oplysninger fortsat er nødvendige for tjenesten.

Tilsynet har derfor i maj 2015 gjort Justitsministeriet opmærksom på problemstillingen og har anmodet om ministeriets bemærkninger hertil. Justitsministeriet har trods rykkere endnu ikke besvaret henvendelsen.

APPENDIKS

Retsgrundlag

- 1) lov om Politiets Efterretningstjeneste (PET) (lovbekendtgørelse nr. 1600 af 19. december 2014) (PET-loven). Da seneste ændring af PET-loven (lov nr. 1881 af 29. december 2015) ikke er trådt i kraft i 2015, vil den ikke blive nærmere omtalt i denne årsredegørelse,
- 2) bekendtgørelse om Politiets Efterretningstjenestes behandling af oplysninger om fysiske og juridiske personer m.v. (bekendtgørelse nr. 763 af 20. juni 2014) (PET-bekendtgørelsen), og
- 3) lov om behandling af personoplysninger (lov nr. 429 af 31. maj 2000 som ændret senest ved lov nr. 639 af 12. juni 2013) (persondataloven) § 3, § 5, § 11, stk. 1, og §§ 14, 41 og 42.

1 Tilvejebringelse af oplysninger

1.1 Om indsamling og indhentning af oplysninger, jf. PET-lovens § 3

Det følger af lovens § 3, at PET kan indsamle og indhente oplysninger, der *kan have betydning* for tjenestens virksomhed. Af lovforslagets bemærkninger til bestemmelsen fremgår, at PETs arbejde i vidt omfang er forebyggende, og at dette indebærer, at PET bør kunne indsamle oplysninger, selv om det er forbundet med usikkerhed at vurdere, om de personer, der undersøges, reelt har til hensigt at begå strafbare forhold. Det må blot ikke på forhånd kunne udelukkes, at oplysningerne kan have relevans for tjenesten. Efter bestemmelsen kan PET således som hidtil indhente oplysninger om "bipersoner", herunder personer i den mistænkes omgangskreds, der ikke selv mistænkes for at være involveret i den eventuelle lovovertrædelse, der undersøges.

1.2 Om pligt for andre forvaltningsmyndigheder til at videregive oplysninger til PET, jf. PET-lovens § 4

Efter lovens § 4 kan PET kræve oplysninger fra andre danske forvaltningsmyndigheder end FE, når oplysningerne efter PETs vurdering *må antages at have betydning* for varetagelse af PETs opgaver vedrørende forebyggelse og efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13. Der skal være en mere konkret formodning for, at de oplysninger, som PET ønsker at indhente, vil have betydning for PETs varetagelse af de nævnte opgaver, men hvis PET vurderer, at dette er tilfældet, har andre forvaltningsmyndigheder pligt til at udlevere oplysninger til PET. Den afgivende forvaltningsmyndighed vil således ikke selv skulle foretage en vurdering af, om videregivelsesbetingelsen er opfyldt, men lægge PETs oplysning herom til grund.

I lovforslagets bemærkninger til bestemmelsen anføres, at tilsynet kan efterprøve PETs vurdering af, om oplysningerne må antages at have betydning for tjenestens opgaver vedrørende forebyggelse og efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13, og at det forudsættes, at PET med passende mellemrum orienterer tilsynet om anvendelsen af bestemmelsen.

2 Intern behandling af oplysninger

2.1 Om intern behandling af oplysninger efter PET-lovens §§ 7 og 8

Bestemmelserne i lovens § 7, stk. 1, og § 8, stk. 1, indebærer, at en række af persondatalovens bestemmelser finder anvendelse ved PETs behandling af indsamlede, indhentede og modtagne oplysninger vedrørende fysiske og juridiske

personer. Af lovforslagets bemærkninger til bestemmelserne fremgår, at der som udgangspunkt skal benyttes de samme almindelige databeskyttelsesprincipper mv. ved vurderingen af, hvilke grundlæggende betingelser der skal være opfyldt ved PETs behandling af personoplysninger, som ved vurderingen af andre danske myndigheders behandling af personoplysninger. PET er herunder omfattet af persondatalovens § 5, der blandt andet fastsætter krav om saglighed og proportionalitet ved behandling af personoplysninger, herunder at en behandling ikke må være ufor- enelig med de formål, der har begrundet indsamlingen af de pågældende oplysninger, og at indsamlede, indhentede og modtagne personoplysninger ikke må opbevares på en måde, der giver mulighed for at identificere den registre- rede i længere tid end nødvendigt. Også persondatalovens §§ 41 og 42 om behandlingssikkerhed finder anvendelse ved PETs behandling af personoplysninger.

Det følger af lovens § 7, stk. 2, og § 8, stk. 2, at PET kan be- handle enhver oplysning om fysiske og juridiske personer, hvis behandlingen

- 1) sker med *samtykke*,
- 2) *må antages at have betydning* for varetagelsen af tjene- stens opgaver vedrørende forebyggelse og efterforsk- ning af forbrydelser mod statens selvstændighed og sikkerhed samt forbrydelser mod statsforfatningen og de øverste statsmyndigheder mv., jf. straffelovens kapi- tel 12 og 13, eller
- 3) *er nødvendig* for varetagelsen af tjenestens øvrige op- gaver.

Efter lovens § 7, stk. 2, nr. 2, og § 8, stk. 2, nr. 2, kan PET således behandle enhver oplysning om fysiske og juridiske personer, hvis behandlingen *må antages at have betydning* for varetagelsen af tjenestens opgaver vedrørende fore- byggelse og efterforskning af overtrædelser af straffelo- vens kapitel 12 og 13. I betingelsen om, at oplysningerne må antages at have betydning for PETs opgaver vedrørende forebyggelse og efterforskning af overtrædelser af straf- felovens kapitel 12 og 13, ligger, at der skal være en mere konkret formodning for, at de oplysninger, som PET ønsker at behandle, vil have betydning for PETs varetagelse af dis- se opgaver.

Efter lovens § 7, stk. 2, nr. 3, og § 8, stk. 2, nr. 3, kan PET behandle enhver oplysning om fysiske og juridiske perso- ner, hvis behandlingen *er nødvendig* for varetagelsen af tjenestens øvrige opgaver, dvs. andre opgaver end dem som er forbundet med forebyggelse og efterforskning af

overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13. I betingel- sen om, at oplysningerne er nødvendige for varetagelsen af tjenestens øvrige opgaver, ligger, at PET efter en konkret vurdering må antages at have et reelt behov for at behand- le de pågældende oplysninger for at kunne varetage sine opgaver.

2.2 Om sletning af oplysninger, jf. PET-lovens § 9, persondata- lovens § 5, stk. 5, og PET-bekendtgørelsens §§ 1-3 og § 18

Efter PET-lovens § 9 skal PET, medmindre andet følger af lov eller bestemmelser fastsat i medfør af lov, slette oplysninger om fysiske og juridiske personer, der er tilve- jebragt som led i undersøgelser eller efterforskning rettet mod sådanne personer, når der ikke i forbindelse med undersøgelsen eller efterforskningen er tilvejebragt nye oplysninger inden for de seneste 15 år. Sletning af sådanne oplysninger kan dog undlades, hvis væsentlige hensyn til varetagelsen af PETs opgaver gør det nødvendigt. Ifølge lovforslagets bemærkninger til bestemmelsen, som alene omfatter oplysninger, der er tilvejebragt som led i under- søgelser eller efterforskninger rettet mod fysiske og juri- diske personer, fastsætter bestemmelsen en overordnet slettefrist for oplysninger, der opbevares hos PET.

PET-lovens §§ 7 og 8 indebærer som nævnt, at en række af persondatalovens bestemmelser finder anvendelse ved PETs behandling af indsamlede, indhentede og modtagne oplysninger vedrørende fysiske og juridiske personer, her- under persondatalovens § 5. Af denne bestemmelses stk. 5 følger, at indsamlede oplysninger ikke må opbevares på en måde, der giver mulighed for at identificere den regi- strerede i et længere tidsrum end det, der er nødvendigt af hensyn til de formål, hvortil oplysningerne er indsamlet. Loven indebærer således, at PET ikke må opbevare ind- samlede, indhentede og modtagne personoplysninger i længere tid end nødvendigt. PET vil i den forbindelse være forpligtet til løbende at gennemgå de oplysninger, som tjenesten opbevarer, med henblik på at sikre, at den for- nødne sletning (alternativt anonymisering) af oplysningerne sker.

Der findes i anden lovgivning, herunder navnlig arkivlovgiv- ningen, regler, der indebærer, at PET ikke er berettiget til at slette oplysninger. Rigsarkivaren har således blandt an- det fastsat regler, der indebærer, at PET skal opbevare op- lysninger af historisk interesse, jf. årsredegørelsens afsnit 3.2.2. Sådanne regler skal PET følge, hvilket indebærer, at

PET er afskåret fra at slette oplysningerne, idet PET-lovens § 9 foreskriver, at PETs forpligtelse til at slette oplysninger ikke skal gælde, hvis andet følger af lov eller bestemmelser fastsat i medfør af lov.

I forarbejderne til PET-loven er det forudsat, at der – ud over persondatalovens § 5, stk. 5 – administrativt fastsættes mere detaljerede slettefrister for de oplysninger, som PET behandler. I medfør af lovens bemyndigelsesbestemmelse til justitsministeren til fastsættelse af nærmere regler om PETs behandling af oplysninger om fysiske og juridiske personer er der herefter med PET-bekendtgørelsen fastsat detaljerede regler blandt andet om sletning af personoplysninger.

Af PET-bekendtgørelsens § 1 fremgår således, at PET senest 10 år fra sagsoprettelsen i sin elektroniske journal skal slette sager, som ikke indeholder oplysninger om fysiske og juridiske personer, der er tilvejebragt som led i undersøgelser eller efterforskninger rettet mod sådanne personer. Sletning kan dog undlades, hvis væsentlige hensyn til varetagelsen af tjenestens opgaver gør det nødvendigt, og tilsynet underrettes herom. Efter bekendtgørelsens § 2 fastsætter PET for den enkelte person eller oplysning i efterretningstjenestens særlige databaser, der føres i tilknytning til efterretningstjenestens operative og administrative opgaver, en slettefrist på indtil 5 år fra indførelsen i databasen, dog kan tjenesten efter underretning af tilsynet undtagelsesvis fastsætte længere frister. Af bekendtgørelsens § 3 følger, at oplysninger, som ikke inden 4 uger fra modtagelsen eller tilvejebringelsen er lagret i journalen eller i en database, jf. §§ 1 og 2, skal slettes, medmindre oplysningerne efter deres karakter ikke kan lagres elektronisk. PET skal underrette tilsynet, hvis tjenesten undtagelsesvis ikke kan overholde fristen.

Som præciseret i PET-bekendtgørelsens § 18 må fysiske eller elektroniske oplysninger, som i medfør af bestemmelser om bevaring og kassation udstedt af Statens Arkiver skal bevares for eftertiden, ikke destrueres eller slettes, idet sådanne oplysninger i stedet skal overføres til Statens Arkiver. Såfremt sådanne oplysninger af praktiske eller sikkerhedsmæssige grunde ikke kan overføres til Statens Arkiver, skal oplysningerne, fra det tidspunkt hvor destruktion eller sletning skulle være sket, behandles adskilt fra efterretningstjenestens øvrige oplysninger, således at alene medarbejdere, der af chefen for PET er særligt autoriseret hertil, har adgang til oplysningerne.

2.3 Om behandlingssikkerhed, jf. persondatalovens §§ 41 og 42

Som nævnt indebærer PET-lovens §§ 7 og 8, at også persondatalovens §§ 41 og 42 om behandlingssikkerhed finder anvendelse ved PETs behandling af indsamlede, indhentede og modtagne oplysninger om fysiske og juridiske personer.

Ifølge persondatalovens § 41, stk. 1, må personer, virksomheder mv., der udfører arbejde under den dataansvarlige eller databehandleren, og som får adgang til oplysninger, kun behandle disse efter instruks fra den dataansvarlige, medmindre andet følger af lov eller bestemmelser fastsat i henhold til lov. Der er ikke særlige formkrav til instrukserne, som således efter omstændighederne kan følge af en bestemt stillingsbetegnelse eller af det forhold, at den dataansvarlige autoriserer en ansat eller andre til at have adgang til bestemte oplysninger. Kravet om, at vedkommende person mv. kun må behandle oplysninger i overensstemmelse med instruks fra den dataansvarlige, indebærer blandt andet, at personen mv. ikke må behandle oplysninger til andre formål end dem, som den dataansvarlige har fastsat – herunder til egne formål – samt at vedkommende ikke må behandle oplysninger efter instruks fra andre end den dataansvarlige.

Den dataansvarlige skal træffe de fornødne tekniske og organisatoriske sikkerhedsforanstaltninger mod, at oplysninger hændeligt eller ulovligt tilintetgøres, fortabes eller forringes, samt mod at de kommer til uvedkommendes kendskab, misbruges eller i øvrigt behandles i strid med loven, og tilsvarende gælder for databehandlere, jf. lovens § 41, stk. 3. For oplysninger, som behandles for den offentlige forvaltning, og som er af særlig interesse for fremmede magter, skal der træffes foranstaltninger, der muliggør bortskaffelse eller tilintetgørelse i tilfælde af krig eller lignende forhold, jf. lovens § 41, stk. 4.

I medfør af lovens § 41, stk. 5, har justitsministeren udstedt bekendtgørelse nr. 528 af 15. juni 2000 om sikkerhedsforanstaltninger til beskyttelse af personoplysninger, som behandles for den offentlige forvaltning. Datatilsynet har udstedt en hertil hørende vejledning nr. 37 af 2. april 2001.

Når en dataansvarlig overlader en behandling af oplysninger til en databehandler, skal den dataansvarlige sikre sig, at databehandleren kan træffe de i lovens § 41, stk. 3-5, nævnte tekniske og organisatoriske sikkerhedsforanstalt-

ninger, og påse, at dette sker, jf. lovens § 42, stk. 1. Gennemførelse af en behandling ved en databehandler skal ske i henhold til en skriftlig aftale parterne imellem, jf. lovens § 42, stk. 2.

2.4 Om intern kontrol, jf. PET-bekendtgørelsens §§ 10 og 11

Af bekendtgørelsens § 10 om intern kontrol fremgår, at PET foretager løbende stikprøvekontrol med sletning, logning, iværksættelse af undersøgelser, indhentelse af oplysninger, indgreb under efterforskningen og videregivelse af oplysninger. Chefen for PET fastsætter nærmere retningslinjer for stikprøvekontrol, jf. bekendtgørelsens § 11.

3 Videregivelse af oplysninger

3.1 Om videregivelse af oplysninger, jf. PET-lovens § 10

PET-lovens § 10 om videregivelse af oplysninger indeholder i stk. 1 en bestemmelse om, at PET kan videregive oplysninger til FE, hvis videregivelsen *kan have betydning* for varetagelsen af tjenesternes opgaver. Denne vide adgang til videregivelse af oplysninger til FE er begrundet i de to efterretningstjenesters nært forbundne arbejdsområder.

Efter bestemmelsens stk. 2, kan PET videregive *personoplysninger* til andre danske forvaltningsmyndigheder (end FE), private, udenlandske myndigheder og internationale organisationer, hvis betingelserne for intern behandling i PET-lovens § 7 er opfyldt. Videregivelse af følsomme personoplysninger som omhandlet i persondatalovens § 7, stk. 1, og § 8, stk. 1, kan dog kun ske, hvis betingelserne i persondatalovens § 8, stk. 2, tillige er opfyldt. Dette indebærer, at oplysninger om racemæssig eller etnisk baggrund, politisk, religiøs eller filosofisk overbevisning, fagforeningsmæssige tilhørsforhold, helbredsmæssige eller seksuelle forhold, strafbare forhold, væsentlige sociale problemer og andre rent private forhold kun må videregives, hvis 1) den registrerede har givet sit udtrykkelige samtykke til videregivelsen, 2) videregivelsen sker til varetagelse af private eller offentlige interesser, der klart overstiger hensynet til de interesser, der begrunder hemmeligholdelse, herunder hensynet til den, oplysningen angår, 3) videregivelsen er nødvendig for udførelsen af en myndigheds virksomhed eller påkrævet for en afgørelse, som myndigheden skal træffe, eller 4) hvis videregivelsen er nødvendig for udførelsen af en persons eller virksomheds opgaver for det offentlige.

For PETs videregivelse af *oplysninger om juridiske personer* til andre danske forvaltningsmyndigheder (end FE), private, udenlandske myndigheder og internationale organisationer gælder efter lovens § 10, stk. 3, at betingelserne for intern behandling i lovens § 8 skal være opfyldt.

Under hensyn til de alvorlige konsekvenser for de registrede, der efter omstændighederne vil kunne være forbundet med videregivelse af oplysninger, suppleres betingelserne for videregivelse i § 10, stk. 2 og 3, af en betingelse i stk. 4, hvorefter PETs videregivelse af oplysninger om fysiske og juridiske personer kun kan ske, hvis videregivelsen efter en konkret vurdering må anses for *forsvarlig*.

Af lovforslagets bemærkninger til § 10, stk. 4, fremgår, at denne afgørelse skal træffes efter en konkret afvejning af samtlige foreliggende omstændigheder. I afvejningen må navnlig indgå det nærmere indhold af oplysningerne, formålet med videregivelsen og en vurdering af den skadevirkning, som en videregivelse vurderes at kunne få for den, som oplysningerne vedrører. Forsvarlighedsvurderingen kan falde forskelligt ud, alt efter om videregivelse skal ske til en anden dansk forvaltningsmyndighed, en privat person eller organisation, en udenlandsk myndighed eller en international organisation. Ved videregivelse til udenlandske myndigheder vil det kunne indgå i vurderingen, om videregivelsen af personoplysningerne sker med henblik på at forebygge og efterforske alvorlig international kriminalitet, som også Danmark har en væsentlig interesse i at bekæmpe. Også forholdene i det eventuelle modtagerland må indgå i vurderingen. Det forudsættes, at bestemmelsen om videregivelse suppleres af regler af processuel karakter fastsat administrativt, som, i lighed med hvad der tidligere fulgte af PETs interne retningslinjer om bl.a. samarbejdet med udenlandske efterretningstjenester, skal gå ud på, at videregivelse af oplysninger til bl.a. udenlandske myndigheder og internationale organisationer normalt skal godkendes på ledelsesniveau.

4 Lovlig politisk virksomhed

4.1 Om lovlig politisk virksomhed, jf. PET-lovens § 11

PET-lovens § 11 om lovlig politisk virksomhed indeholder i stk. 1 en bestemmelse om, at en her i landet hjemmehørende fysisk persons deltagelse i lovlig politisk virksomhed ikke i sig selv kan begrunde, at PET behandler oplysninger om den pågældende. Af stk. 2 fremgår, at bestemmelsen

i stk. 1 dog ikke afskærer PET fra at behandle oplysninger om en persons politiske virksomhed med henblik på at afklare, om virksomheden er lovlig. Ifølge stk. 3 afskærer bestemmelsen i stk. 1 heller ikke PET fra ved behandlingen af oplysninger om politiske foreninger og organisationer at medtage oplysninger om, hvem der udgør ledelsen.

Det følger af lovforslagets bemærkninger til § 11, at udtrykket i bestemmelsens stk. 1 "en her i landet hjemmehørende fysisk person" omfatter 1) danske statsborgere, 2) nordiske statsborgere og andre udlændinge med ret til ophold i Danmark, hvis vedkommende er tilmeldt folkeregisteret, samt 3) asylansøgere med (kendt) ophold i Danmark i mere end 6 måneder. Om politisk virksomhed hedder det, at der hermed overordnet må forstås enhver aktivitet, der beskæftiger sig med styrelse og påvirkning af eksisterende samfund og samfundsforhold, og at politisk virksomhed ikke alene omfatter ytringer, men også andre former for politiske tilkendegivelser, f.eks. deltagelse i politiske demonstrationer.

Forbuddet mod at behandle oplysninger om udøvelse af lovlig politisk virksomhed er ikke absolut. Dette er tilkendegivet med formuleringen "ikke i sig selv". PET kan således behandle oplysninger om en persons lovlige politiske virksomhed, når andre forhold bevirker, at en person er genstand for tjenestens interesse. Er den pågældende allerede i søgelyset i forbindelse med PETs opgavevaretagelse, kan PET tillige behandle oplysninger om den pågældendes lovlige politiske virksomhed, hvis en sådan oplysning er relevant for undersøgelsen. Der kan f.eks. være tale om, at en person benytter udøvelse af politisk virksomhed som påskud for at planlægge, forberede eller udføre spionage, terrorisme eller voldelig ekstremistisk virksomhed. PET skal således i hvert enkelt tilfælde foretage en vurdering af, om behandling af oplysninger om lovlig politisk virksomhed er begrundet i andre forhold end selve udøvelsen af denne virksomhed, og en sådan vurdering vil nødvendigvis bero på et skøn.

Efter bestemmelsens stk. 2 kan PET som led i sine undersøgelser behandle personoplysninger om en persons politiske virke med henblik på at afklare, om virksomheden er lovlig eller ulovlig. Viser undersøgelserne, at virksomheden er lovlig, skal personoplysningerne slettes. Tilsynet kan påse, at bestemmelsen i stk. 2 ikke misbruges til at omgå forbuddet i stk. 1 og dermed, at PETs undersøgelser af, om en politisk virksomhed er lovlig, sker på en forsvarlig og rimelig måde og med respekt af formålet bag forbudsreglen.

Det fremgår af bestemmelsens stk. 3, at PET i sager om politiske foreninger og organisationer kan medtage oplysninger om, hvem der udgør ledelsen. Forbuddet i bestemmelsens stk. 1 mod behandling af oplysninger om lovlig politisk virksomhed omfatter ikke behandling af oplysninger om juridiske personer. Lovens almindelige regler for behandling af oplysninger om juridiske personer gælder imidlertid for en sådan behandling af oplysninger.

Oplysninger om ledelsen omfatter kun identifikationsoplysninger om de pågældende ledende medlemmer, der i relation til en politisk forening f.eks. er hovedbestyrelsesmedlemmer, forretningsudvalgsmedlemmer, ministre, folketingsmedlemmer, medlemmer af Europa Parlamentet, regionsrådsmedlemmer og byrådsmedlemmer. Uden for denne kategori falder menige partimedlemmer, stillere, delegerede samt deltagere i seminarer, deputationer og vælgermøder.

Tilsynet kan påse, at en persons lovlige politiske virksomhed i form af deltagelse som ledende medlem i en politisk organisation eller forening kun behandles i det omfang, det må anses for nødvendigt for en meningsfuld behandling af oplysninger om organisationen eller foreningen. Af lovforslagets bemærkninger til bestemmelsen i stk. 3 fremgår blandt andet, at der til imødegåelse af misbrug af adgangen til frittekstsøgning må indføres procedurer, f.eks. i form af egenkontrol, logning eller andre sikkerhedsforanstaltninger, der begrænser risikoen for misbrug og sikrer, at tilsynet har mulighed for at få afdækket, hvem der har foretaget en konkret søgning, og til hvilket formål søgningen er foretaget.

5 Regler om indsigt mv.

5.1 Om indsigt, jf. PET-lovens §§ 12 og 13

Det følger PET-lovens § 12, at en fysisk eller juridisk person ikke har ret til indsigt i oplysninger, som PET behandler om vedkommende, eller ret til indsigt i, hvorvidt tjenesten behandler oplysninger om vedkommende. Hvis særlige forhold taler herfor, kan PET dog give hel eller delvis indsigt i sådanne oplysninger.

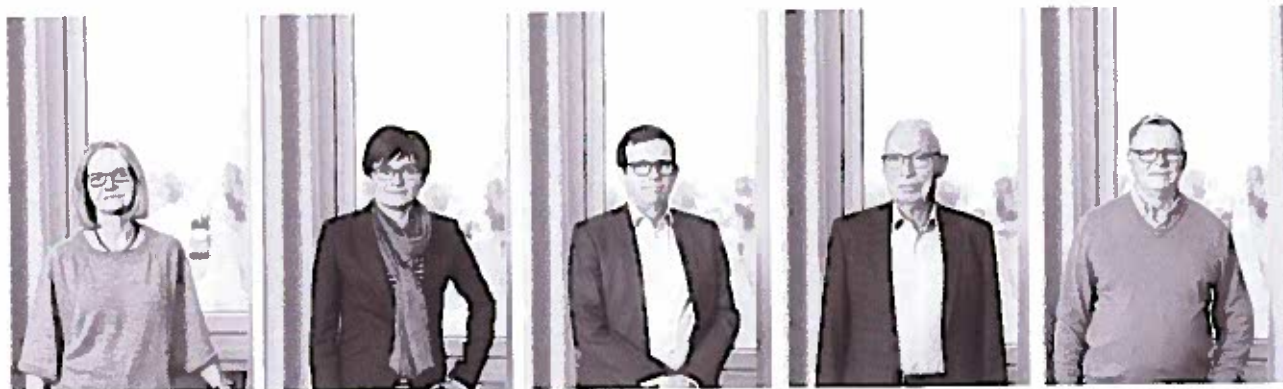
Efter PET-lovens § 13 kan en fysisk eller juridisk person anmode tilsynet om at undersøge, hvorvidt PET uberettiget behandler oplysninger om den pågældende. Tilsynet sikrer, at dette ikke er tilfældet, og giver herefter den pågælden-

de meddelelse herom. Hvis særlige forhold taler herfor, kan tilsynet pålægge tjenesten at give hel eller delvis indsigt i oplysninger som nævnt i § 12.

Med PET-lovens § 13 er således etableret en *indirekte indsigtsordning*, hvorefter tilsynet som led i sin kontrol med PETs behandling af oplysninger om fysiske og juridiske personer efter anmodning fra en sådan person tillige skal undersøge, om tjenesten uberettiget behandler oplysninger om den pågældende. Tilsynet kan som led i denne indsigtsordning blandt andet pålægge PET at slette oplysninger, som PET efter tilsynets opfattelse behandler med urette. Tilsynet sikrer, at PET ikke uberettiget behandler oplysninger om den pågældende, og giver herefter vedkommende meddelelse herom. Af lovforslagets bemærkninger til bestemmelsen fremgår imidlertid, at det af meddelelsen alene skal kunne udledes, at der ikke uberettiget behandles oplysninger om den pågældende. Det skal således ikke fremgå eller kunne udledes, om der ikke behandles eller har været behandlet oplysninger, om der tidligere uberettiget har været behandlet oplysninger, eller om der berettiget behandles oplysninger.

En person, der har fået meddelelse fra tilsynet efter PET-lovens § 13, har efter bestemmelsen ikke krav på en ny meddelelse før 6 måneder efter seneste meddelelse.

Medlemmer af Tilsynet med Efterretningstjenesterne

- ▶ Landsdommer Ulla Staal, Østre Landsret (formand)
- ▶ Advokat Pernille Backhausen, Sirius Advokater
- ▶ Direktør Adam Wolf, Danske Regioner
- ▶ Professor Jørgen Grønnegård Christensen, Aarhus Universitet
- ▶ Bestyrelsesformand Erik Jacobsen, Roskilde Universitet

Tilsynet med Efterretningstjenesterne
Borgergade 28, 1. sal, 1300 København K
www.tet.dk

